

چاپی ۱۳۶۴ سروش، تاران.

۳۰- یا جه‌ماله‌دین ئیسحاق قه‌ره‌مانی ناوداره‌ حاجی خه‌لیفه، کوری محهمه‌د سو‌فی که کو‌به‌ی له ته‌فسیری به‌یزاوی کردوه و چهن کتییی به‌نرخ‌ی دیکه‌شی نووسیوه و له ۹۳۳ی مانگی وه‌فا کردوه. - کشف‌الظنون ج ۱ په‌ره‌ی ۱۶۴ و هدیة العارفین ج ۱ په‌ره‌ی ۲۰۲ و تاریخی مشاهیری کورد نووسراوی بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا چاپی سروش ۱۳۶۴ په‌ره‌ی ۱۴۲.

۳۱- یا شیخ مه‌ولانا محهمه‌د ناودار به (ابن الخياط) که له ۱۲۱۳ له دایک بووه له ۱۲۸۱ی مانگی له قه‌ره‌داغ وه‌فاتی کردوه و مریدی نووسخه‌ی جامعیه و نووسخه‌ی نابیغه: مه‌ولانا خالد شاره زو‌ری نه‌خشه‌ندی بووه و کو‌به‌ی له سه‌ر ته‌فسیری به‌یزاوی و (توحفه) داناوه و زیاتر له ۷ کتییی به‌نرخ‌شی نووسیوه. مه‌شاهیری کوردی نووسراوی ئه‌مین زه‌کی ج ۲ په‌ره‌ی ۱۵۹ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ چاپی ۱۳۶۴ سروش، تاران.

۳۲- یا عه‌للامه‌ عه‌لی بن محهمه‌د حه‌زوری ئامیدی (شافعی) که له سالی ۱۲۱۰ی مانگی وه‌فاتی کردوه و ته‌فسیریکی له سه‌ر سوره‌ی فاتحه‌الکتاب به‌عه‌ره‌بی به‌پیتی موهمه‌له داناوه. - لو‌غه‌ت‌نامه‌ی دیه‌خودا چاپی به‌که‌م تاران په‌ره‌ی ۷۶ به‌نه‌قل له تاریخی مه‌شاهیری کورد، ته‌ئلفی بابا مه‌ردوخ رو‌حانی چاپی ۱۳۶۴ سروش په‌ره‌ی ۲۷۰.

۳۳- یا مه‌ولانا عیسا خو‌شناوی سو‌رانی کوری ئه‌حمه‌د کوری میکائیل که‌رکوکی که له سه‌ره‌تای سه‌ده‌ی سی‌زده، وه‌فاتی کردوه و سوره‌ی مه‌ریه‌می تا ئاخیری قورئان، به‌عه‌ره‌بی ته‌فسیر کردوه و سوره‌ی فه‌تح و ئیخلاسی کردو‌ته تو‌رکی عوسمانلی و (فاتحه‌الکتاب) ی ته‌فسیر کردوه. - هدیة العارفین ج ۱ په‌ره‌ی ۸۱۲ و کو‌به‌ی کشف‌الظنون ج ۱ په‌ره‌ی ۳۰۶ و ۳۰۷ و تاریخی مه‌شاهیر کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۲۶۲ چاپی سروش تاران ۱۳۶۴.

۳۴- یا مه‌ولانا خزر، به‌بی خیرانی که له زانینه‌کانی ته‌فسیری قورئان و فه‌رموده‌ی

پیغه مبهەر، بی وینه بووه - شهره فنامه به فارسی پهره ی ۴۵۵ چاپی ۱۳۴۳ تاران - به سهره تاو کو بهی محهمه د عه بیاسی و شهره فنامه به کوردی پهره ی ۶۶۱ و ۶۶۲ ئوسفیتی چاپخانه جه واهیری تاران ۱۹۸۱ به سهره تاو کو بهی (عبدالرحمن شرفکندی - هه ژار). ۳۵ - یا عه للامه عه بدولغه فور ئه فهندی ئامیدی دیار به کری له سالی ۱۱۸۵ ی مانگی وه فاتی کردوه و کو بهی له سهر (انوار التنزیل قاضی بیضاوی) داناوه و به نیوی (له بیب) شیریشی و تووه و کتیبی به نرخیشی له ئوسولی فیهقه، داناوه. - هدیة العارفین ج ۱ پهره ی ۵۸۸ و مه شاهیری کورد ئه مین زه کی ج ۲ پهره ی ۱۲۳.

۳۶ - یا زانای ناودار نوره دین حهمزه قهرامانی کو بهی له سهر تهفسیری به یزاوی و کتیبی دیکه یشی داناوه. - کشف الظنون ج ۱ پهره ی ۱۶۵ و مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۷ - یا کوری عیراقی وه لی یه دین ئه بوزهره ئه حمه د کوری ئه ولره حیم بن حسین کوردی بن ئه وهره حمان، بن ئه بو به کر بن ئیبراهیم رازنانی سهر به هه ولیرکه له ۷۶۲ له دایک بووه و له سالی ۸۲۶ ی مانگی له قاهره وه فاتی کردوه و کو بهی له سهر تهفسیری که ششاف داناوه و زیاتر له ۹ ته ئلیفی هه به، باوکیشی له پیشه وایانی تهفسیری قورئان و زانیی فهرموده ی پیغه مبهەر بووه. - کشف الظنون ج ۱ پهره ی ۴۶۴ و هدیة العارفین ج ۱ پهره ی ۱۲۳ و لحظ اللاحاظ ۲۸۴ و البدر الطالع ۱: ۷۲ و الضوء - ۱: ۳۳۶ - ۳۴۴ و المكتبة الازهرية ۲: ۴۶۰ و التبیان خ و الرسالة المستطرفة و فهرس المحظوظات المصورة: القسم الثاني من الجزء الثاني ۶۹ و ۱۲۷ به نه قل له ئه علامی زهره کلی ج ۱ پهره ی ۱۴۸ چاپی ۶ بیروت ۱۹۸۴ ز. مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران. - □ تهفسیری سوره ی (فاتحة الكتاب) به زمانی کوردی چاپی ۱۳۶۷ ی هه تاوی (بخش بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی ایران) له تاران به قه له می: (شه پۆل) و ههروهه تهفسیری پهنه یا ئه مسالی قورئان (امثال القرآن) به زمانی کوردی به قه له می (شه پۆل) چاپی ۱۳۶۲ ی هه تاوی نه لوسی شنۆ.

۳۸ - یا زاتیکی وه ک عه للامه ئه حمه د گورانی کوری ئیسماعیل کوری عوسمان،

خه‌لکی شاره‌زور، ناودار به مه‌لاشه‌مشه‌دین ته‌فسیریکی به نیوی (غایه‌الامانی فی تفسیر سبع‌المثانی) داناوه، که ته‌فسیریکی بی‌ویته‌یه، گۆرانی له زانینه‌کانی قورئان و ته‌فسیری قورئان له پیته‌ختی عوسمانیدا به بی‌ویته‌دانراوه، زور به ته‌قوا و نه‌ترس بووه و چهن کتییی دیکه‌ی به نرخ‌ی داناوه، یه‌ک له‌وانه شه‌رحیکه له‌سه‌ر (احادیث بخاری) به نیوی (الکوث‌الجاری فی ریاض‌البخاری) و له سالی ۸۹۳ی مانگی: (دولت جنت) وه‌فاتی کردوه و بو‌ناشتنی ته‌وزاته، سولتان بابه‌زید - ی عوسمانلی و ئاپوره‌یی له موسولمانان به‌شدار بوون. - شه‌قایقی نه‌عمانیه ۸۸:۱ و الضؤ اللامع ۲۴۱:۱ و ۲۲۴:۱۲ و نظم‌العقبا و هدیة‌العارفین ۱۳۵:۱ و دارالکتب ۱۴۱:۱ و قیل وفاته ۸۹۴ و ۸۹۲ و دارالکتب الشعبیة ۹۸:۱ - ته‌علامی زهره‌کلی ج ۱ چاپی ۶ په‌ره‌ی ۹۸ بیروت ۱۹۸۴ز و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران. و تاریخ‌السلیمانیة و انحاءها به‌عه‌ره‌بی په‌ره‌ی ۲۳۳ چاپی ۱۹۵۶. ز. به‌غا. که نوسخه‌یه‌ک له‌وه له (کتابخانه دانشسرایعالی) تاران هه‌یه.

۳۹ - یازاتیکی وه‌ک حاجی شیخ کاک ته‌حمه‌د به‌رزنجی له زانینی قورئان و ته‌فسیر و فهرموده‌ی پیته‌مبه‌ر، کهم ویته‌بووه و مه‌کتوباتی کاک ته‌حمه‌د که زیاتر له ۱۲۰ دانه‌یه هه‌موی له به‌یانی ته‌فسیری قورئان و شه‌ریعه‌ته‌وه‌یه و له ۱۲۰۷ له دایک بووه و له ۸۹ سالی‌دا له ۱۳۰۵ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و له مزگه‌وتی گه‌وره‌ی شاری سلیمانی نیژراوه و ئارامگا‌که‌ی زیاره‌تگه‌ی مریدانه و شیخ ره‌زا تاله‌بانی که به‌هه‌رکه‌س گه‌یوه‌قسیه‌یه‌کی ناوه‌ته‌پارسه‌نگی، به‌لام له‌بابه‌ت شیخ کاک ته‌حمه‌ده‌وه به‌شیعر ده‌لی: - (خوزگه‌م به‌سه‌گی قاپیه‌که‌ی ته‌حمه‌دی کاک).

کتییی تاریخی: گوزیده‌ی پیوه‌ندی ئیران و توکی عوسمانلی ج ۳ چاپی ۱۳۷۰ تاران (دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی) ده‌نوسی: نارنجو‌کینک له‌بن پیی سولتان عه‌بدو‌لحه‌مید خه‌لیفه‌ی تورکی عوسمانلی ده‌ته‌قی سولتان عه‌بدو‌لحه‌مید یه‌ک به‌خو‌هاواز ده‌کا نانا‌گولله یا نارنجو‌ک من نابری و ناتوانی بمکوژی چونکا‌دوغای گولله به‌ندی حه‌زهره‌تی شیخ سه‌بید کاک ته‌حمه‌د به‌رزنجی سوله‌یمانی ته‌سه‌بیده‌گه‌وره‌م

پیی یه - ده بی بزاین بویی خوا سه یید شیخ کاک ئەحمەد بەرزنجی و ناودار و خوشەویست کردوه، له کاتی خویدا کاک ئەحمەد بەرزنجی عیلم و دارایی خویی بو خزمەت کردن به چینی نابینایان تهرخان کردبو و پیی ده خویندن و به خیی ده کردن، خواش هەر له م دنیا جهزای داوه ته وه خوشەویست و ناوداری کردوه - بروانه کتیی کۆزانی فهرهنگی زمانی کوردی نو سراوی (شه پۆل) چاپی ٢٠٠١/٢/٣ - ز - تاران - تاریخ السليمانية و انحائها سه رچاوهی به رو. دیوانی شیخ رەزا تالەبانی - هینانه سه رشیوه خه تی کوردی روژباو: ناسر ئیبراهیمی کوری (شه پۆل). چاپی سۆید ١٩٩٧.ز.

٤٠ - یا شیخ ئەو ره حمان کوری شیخ مه لا محمه د، کو به ی له تهفسیری به یزای و (توحفه) کردوه و زیاتر له ١٠ کتیی به نرخێ نووسیوه و له که رکوک ژیاوه و له ١٣٣٥ ی مانگی وهفاتی کردوه و له ته کیه ی بابا گورگور له به غانیژ راوه. - تاریخ السليمانية و انحائها سه رچاوهی به رو.

٤١ - یا ته رجهمه و تهفسیری قورئان به زاراوهی کرمانجی ژورو، به شیوه خه تی عه ره بی و لاتینی چاپی ١٩٩٣ ی زاینی که له تهسته مبول به هو یی زانای کورد عه بدوللا وارلی ئاماده کراوه و چاپ و بلاو بوته وه نوسخه یه ک له کتیبخانه ی (شه پۆل) دا هه یه. ٤٢ - به هائهدین محمه د عه بدو ره زاق دونبولی کورد، تهفسیریکی قورئانی به زوانی عه ره بی نووسیوه و چاپ نه بووه و به ده سه خه تی نو سه ر نوسخه یه ک له کتیبخانه ی ته ربیه ت له شاری ته ورێژ له ئێران هه یه. - مه جهله ی ئاوینه به قه له می (شه پۆل) ژماره ی ١٧ و ١٨ چاپی ١٣٧٣ و په ره ی ١٢ تا ١٦.

٤٣ - یا خانای قوبادی شاعیری ناوداری کورد که له تافی خویدا قورئانی به شیعر و اتا کردوه. - ئاوینه به قه له می (شه پۆل) به زمانی کوردی سازمانی ته بلیغاتی ئیسلامی په ره ی ٢ تا ١٠ چاپی ١٣٧٣ ژماره ی ١٧ و ١٨ و مه جهله ی گیتی تازه، په ره ی ١٢٢

ژماره‌ی ۷ سالی ۳.

۴۴ - یا عه‌للامه و زانی ناودار ئیمام شافعی روژگار، مه‌لا عه‌بدولکه‌ریم موده‌ریس ته‌فسیریکی به‌ نیوی ته‌فسیری نامی به‌ زمانی کوردی له‌ چه‌ن جه‌لدا، داناوه و ئیستا شوکر بو‌خوا له‌ ژیا‌نیا‌یه و چه‌ندین کاری ته‌ده‌یی و فهره‌نگی و دینی دیکه‌ی به‌ نرخیشی ته‌نجام داوه.

۴۵ - هه‌روه‌ها خوالیخوشبو زانی به‌ ناوبانگ شیخ محهمه‌د خال ته‌فسیریکی به‌ زمانی کوردی له‌ چه‌ن جه‌لدا نووسیوه و له‌ چاپش دراوه و چه‌ن کتیی به‌ نرخیش داناوه.

۴۶ - هه‌روه‌ها شیخ عوسمان عه‌بدولعه‌زیز هه‌له‌بجیه ته‌فسیریکی به‌ زمانی کوردی داناوه و قه‌رار بو له‌ ئێران له‌ چاپ بدری.

۴۷ - هه‌روه‌ها موته‌ رجیمی قانون، زاناو لیکۆله‌ رو، وه‌رگیر و شاعیری ناوداری کورد (عبدالرحمن شرفکندی - هه‌ژار) قورئانی به‌ زمانی کوردی وه‌رگیراوه و له‌ ۱۳۷۹/۸/۳ ئیجازه‌ی چاپی پیدراوه و له‌ لایه‌ن نه‌شری (تازه‌ نگاه) و نه‌شری ئیحسان له‌ ۱۳۸۰ ی هه‌تاوی له‌ تاران له‌ چاپ دراوه. - وزانا مه‌لا محهمه‌د شه‌لماشی ته‌فسیری له‌ قورئان کردوه.

۴۸ - زانا مه‌لا محهمه‌د کو‌یی قورئانی ته‌فسیر کردوه و سوره‌ی به‌قه‌ره‌شی به‌ جودا ته‌فسیر کردوه.

۴۹ - هه‌روه‌ها شیخ مه‌لا حسین دزه‌یی جوزوی (نبأ) و سوره‌ی به‌قه‌ره‌ی ته‌فسیر کردوه

□ - هه‌روه‌ها (شه‌پۆل) ته‌فسیری سوره‌ی یوسفی به‌ ته‌واوی به‌ کوردی ته‌رجمه‌ و ته‌فسیر کردوه و ئیستاله‌ بن چاپ دایه‌ و سوره‌ته‌ کورته‌ کانی‌ش: (قصارالسوری) له‌ قورئان ته‌رجمه‌ و ته‌فسیر کردوه و به‌ ناوی (دین و ته‌ده‌ب) ج ۱ له‌ سالی ۱۳۶۲ ی هه‌تاوی له‌ لایه‌ن مه‌تبوعاتی عه‌تایی له‌ تاران له‌ چاپ دراوه و هه‌روه‌ها ئایه‌تی نور و چه‌ن ئایه‌تی دیکه‌شی به‌ نیوی (که‌نجینه‌ی فهره‌نگ و زانی) به‌ زمانی کوردی له‌ تاران له‌ سالی

۱۳۷۱ له چاپ دراوه و بلاوكراوه تهوه و تهنايهت كووفارى سروه له سالى ۱۳۷۱ له ژماره ۸۶ و ۸۷ و ۸۹ چهن و تارى له ماناي تهو ثاينه تانهى كه پيوه ندى يان به زبان و چاو هه يه له چاپ داوه. -

۵۰ - حسيى و انى خوشابى كه له ۱۰۹۶ ي مانگى وهفاتي كردوه (خلاصة التفسير) - وه كووبه شى له سهر به يزاوى له عيلمى تهفسير، نووسيووه - كشف الظنون ج ۳ په رى ۱۱۳۱ و هديه العارفين ج ۲ په رى ۲۹۹ و مه شاهيرى كورد ته ثلثى بابا مردوخ روخانى شيواج ۱ چاپى يه كه م ۱۳۶۴ ي هه تاوى سروش په رى ۲۰۵.

۵۱ - عه للامه ته حمده، تورجاني زاده ماموستاي زانكوى ته وزير جوزوى عه ممه ي به فارسى ته رجه مه و تهفسير كردوه و له راستى دا شاكارى كه. - (تاريخ فرهنگ و ادب موكريان، بوكان ئبراهيم ته فخره مى په رى ۷۴۸ چاپى ۱۳۶۴. - ژيناوه رى زانايانى كورد له جيهانى ئيسلامه تى چاپى ۱۳۶۴ ي هه تاوى، چاپخانه ي مه هاروت له تاران، په رى ۲۷۴.

۵۲ - يا عه للامه (شيخ محمد قزلچى) تورجاني زاده، قورئانى له بهر بووه - هه روه ها عه للامه حاجى مه لا حسين مه جدى مه هابادى سى جزمه ي قورئانى به تهفسيره وه له بهر بوو.

۵۳ - عه للامه حاجى مه لا هادى (ته فخره م زاده) جوزوى (عم) به فارسى تهفسيره ته رجه مه كردوه. - تاريخى فهره ننگ و ته ده بى موكوريان، بوكان، سهرچاوه ي بهرو. ۵۴ - (ميرزا ابراهيم افخمى) سوره ي حمده ي به شيعرى كوردى ته رجه مه كردوه. كتيبى (تاريخ فرهنگ و ادب موكريان - بوكان - په رى ۷۴۸ - چاپى ۱۳۶۴ ي هه تاوى نوو سراوى خوالىخوشبوو ميرزا ئبراهيم - ي ته فخره مى.

۵۵ - هه كارى كه له ۷۶۳ ي مانگى و ۱۳۶۲ ي زايى وهفاتي كردوه، ته حمده بن ته حمده بن حسين بن موسا هه كارى شه هابه دين ته بوسه عيد بن ته بى حسين زانابه زانينى تهفسير و فهرموده، كوردى كه له ميسر ژياوه، تهفسيرى كى له ۷ جه لدا نووسيووه و ريجالى سونه نى ته ربه عه و ريجالى بوخارى و موسليمى نووسيووه و به خه تى خوئى له بن ژماره ي

۷۳:۱ و ۵۴۳ ته‌یمۆریه (بدار الکتب المصریه) هه‌یه - الدرر الکامنه ۱: ۹۸ و الفهرس التمهیدی ۴۷ و ۴۸ و هوفیه احمد بن حسین بن موسی خطاً و کان ابوه احمد بن احمد بن الحسین من رجال العلم الحديث ولد ۶۷۴ و توفی سنة ۷۵۰ و ترجمته فی الدرر الکامنه ایضا ۰۹۹ - ته‌علامی زهره کلی په‌ره‌ی ۹۱ ج ۱ چاپی ۶ سالی ۱۹۸۴ - ز - □ پیوسته ته‌مه‌یش رابگه‌ییین که زانایانی کورد گرینگ‌ی به‌کی زو‌ریشیان به (قُرَائِتِ قُرْآنِ کریم) داوه و ته‌جویدیان بو‌قورئان داناوه، تاخه‌ لکی موسولمان باشت‌رفیری خو‌یندنه‌وه‌ی قورئان بن، بو‌نمونه‌ه‌للامه‌ شیخ مارف نو‌دی کتیی (فتح‌المجید فی علم‌التجویدی) به‌ زمانی فارسی و (الجواهر‌النضید فی قواعد علم‌التجوید) نووسیوه‌ که له‌ ۱۱۶۶ ی مانگی له‌ دایک بووه‌ و له‌ ۱۲۵۴ وه‌فاتی کردوه‌ و ۵۴ کتیی داناوه. - ته‌علامی زهره‌ کلی ج ۷ په‌ره‌ی ۱۰۵ چاپی ۶ بیروت ۱۹۸۴. ز و ایضاح‌المکنون و Princeton 9.71 و تاریخ‌السلیمانیه و انحائها - سه‌رچاوه‌ی به‌ رو.

یازاتیکی وه‌ ک شیخ عومه‌ر قه‌ره‌داغی کوری شیخ ته‌مین شه‌رحی له‌ (منظومه‌ التجوید) کردوه‌ و زیاتر له‌ ۱۲ کتیی نووسیوه‌، بو‌وینه‌ شه‌رحی له‌ کتیی (اسط‌رلاب) کردوه‌، بو‌ ته‌ستیره‌ ناسی و له‌ سالی ۱۳۰۲ ی مانگی له‌ سلیمانی له‌ دایک بووه‌.

یاعه‌للامه‌ و فره‌زانا (شیخ‌محمدوسیم اول تختوی) مه‌ردو‌خی ۲ مه‌نزومه‌ی به‌ زمانی فارسی و کوردی بو‌ زانیی ژماره‌ی سوره‌ی (مکی و مدنی) قورئان داناوه، هه‌روه‌ها مه‌نزومه‌ی به‌ کیشی به‌زاراوه‌ی کوردی گو‌زانی بو‌ته‌جویدی قورئان داناوه. ته‌م زانایه‌ زیاتر له‌ ۲۲ مه‌نظومه‌ی له‌ بابته‌ زانیه‌ کانی ئیسلامی یه‌وه‌ به‌ زمانی عه‌ره‌بی، فارسی و کوردی داناوه‌ و له‌ سالی ۱۱۱۸ ی مانگی له‌ دی ته‌خته‌ له‌ دایک بووه‌ و له‌ پینجشه‌مه‌ی ۱۱۷۱ به‌ نه‌خو‌شی چاو قولکه‌ وه‌فاتی کردوه‌ و له‌ قه‌لا‌چوالان نیژراوه‌ - تاریخی‌خانه‌دانی مه‌ردو‌خی و تاریخی مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردو‌خ رو‌حانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۲۲۱ چاپی ۱۳۶۴ سروش - تاران - هه‌روا ماردینی محهمه‌د (بن قیصر بن عبدالله بن نجم‌الدین ماردینی کتیی (الدر‌النضید فی معرفه‌ التجوید) نووسیوه‌ که له‌ ۷۲۱ ی مانگی و ۱۳۲۱ ی زانی وه‌فاتی کردوه‌. - عنوان‌الاریب ۶۱۲ و ته‌علامی زهره‌ کلی ج ۷ چاپی ۶

په‌ره‌ی ۱۱ بیروت ۱۹۸۴ (رضوان‌الله‌علیهم‌اجمعین).

زین‌الدین‌الآمدي

(۰۰۰ - ۵۷۱۴ = ۰۰۰ - ۱۳۱۴ م)

یه‌کی له‌وزانا کوردانه که‌خه‌تی بو‌کوێران سازداوه:

علي بن أحمد بن يوسف بن الخضر: أول من صنع الحروف البارزة. أصله من آمد (ديار بكر) سكن بغداد، و توفي بها. وهو من أكابر الحنابلة فقهاً و صلاحاً و صدقاً و مهابة. عمي في صغره و كان آية في قوة الفراسة و حدة الذهن و تعبير الرؤيا، عارفاً بلغات كثيرة، منها الكوردية، الفارسية و التركية و المغولية و الرومية.

احترف التجارة بالكتب و جمع كثيراً منها. و كان كلما اشترى كتاباً أخذ ورقة و فتلها فصنعها حرفاً أو أكثر، من حروف الهجاء، لعدد ثمن الكتاب بحساب الجمل، ثم يلصقها على طرف جلد الكتاب و يجعل فوقها ورقة تثبتها، فاذا غاب عنه ثمنه مس الحروف الورقية فعرفه. و صنف كتباً، منها «جواهر التبصير في علم التعبير»^(۱).

يازاتیکێ وه‌ک مه‌لاه‌ه‌بولقاسم دینه‌وه‌ری لور، یا مه‌حمود عه‌ققاد، عایشه تیموریه‌کان، ئه‌حمه‌ده‌شوقی که‌له‌سه‌رقه‌بری سه‌لاحه‌دین ده‌گری، پێی ده‌لێن: ئوستاد بو‌

۱. نکت‌الهمیان ۲۰۶ و الدرر الكامنة ۳: ۲۱ وفيه اسم كتابه «التبصير في علم التعبير». وفي المجلد السادس من مجلة «المقتبس» بحث لأحمد زكي «باشا» قال فيه: إن زين الدين الأمدى سبق «برايل» إلى اختراع طريقة في كتابة بنحو ستمائة سنة، لأن برايل الفرنسي اختراع طريقته في نحو سنة ۱۸۵۰ م. قلت: برايل، هو Louis Braille وينطق اسمه بالفرنسية «لوي براي» ولد سنة ۱۸۰۹ ومات سنة ۱۸۵۲ و كان كفيفاً، عمي في الثالثة من عمره. جه‌لدی ۴ الاعلام خيرالدين زركلی چاپی ۶ بیروت - نوامبری ۱۹۸۴ - ز.

ده‌گری‌خو‌ئو‌ مردوه و زو‌ریش ناوداره، له‌وه‌ لا‌مدا ده‌لی‌ بۆ‌یی ده‌گرم‌ ئه‌ گهر بمانی
 باری ژيانی کورد، وانه ده‌بوو که ئیستا هه‌یه. ئه‌حمده‌ حامد صه‌راف که بو‌کله‌ی له‌ به‌غا
 بو‌چه‌قاوه، یا عبدالصمد عبدالباسط قورئان خو‌ینی به‌ ناو بانگ، یا عبدالکریم جیلی
 کرماشانی خبو‌ی کتیی (الانسان الکامل، یا حه‌کیم ئه‌حمه‌ دخانی، یا مه‌ولانا محمد
 شرانشی که له‌ فقه و زانستی ئه‌ستیره‌ ناسیدا هه‌ر شه‌پۆلی داوه‌ یا مه‌ولانا مه‌لا عبدالله ره‌ش
 یاره‌شک یا شه‌مه‌دین بدلیسی که له‌ زاهیدی و ناوداریدا وینه‌ی (سن فه‌رانسه‌وی
 مه‌سیحی) بووه‌، یا مه‌ولانا محمد به‌گ قه‌لسی یا مه‌ولانا حه‌سه‌ن سورچی و مه‌ولانا
 زه‌ینه‌دین به‌بی که له‌ حیکمه‌تی زاهیری و باتنی‌دا ناودارن، یا مه‌نسورحه‌لاج، یا فه‌قی
 ته‌یران. یا شیخ ئه‌حمده‌ ناودار به‌ بیژه‌ی موته‌ حه‌ریک (کتیی زریزه‌ی زیرین چاپی
 ۱۹۹۹ هه‌ولیر په‌ره‌ی ۱۵۸ تا ۱۵۲ نو‌سراوی دوکتور (شه‌پۆل).

□ هه ندى له و زانا كوردانهى كه خزمه تيان به فهرموده (حدیس) كردوه:

بەشی چاڵۆم

۱ - جابان الكردى و ئه بو به سیر مهيمون ابن جابان الكردى كه فهرموده يان له
حه زره تى محمه د (د - خ) پيغه مبهري ئيسلام نه قل كردوه و يار و سه حابه ي پيغه مبهري
بوون - و ج ۱ پهره ي ۱ مه شاهير - ي كورد بابا مهردوخ روحاني چاپى ۱۳۶۴ سروش
تاران.

۲ - ئه بو عه لى ئه حمه د بن مه زيد كوردى له راويانى جيى دلبايى فهرموده به كه له
سالى ۲۸۶ ي مانگى و ۹۱۵ ي زابنى له به غا وه فاتی كردوه - تاريخى به غا ج ۵ پهره ي
۲۲۸ و مه شاهيرى كورد بابا مهردوخ روحاني شيوا ج ۱ پهره ي ۸ چاپى ۱۳۶۴ سروش
تاران -

۳ - ئه بو به كر ئه حمه دين مهروان دينه وهري كه له فهرموده زور شاره زابووه و له
قاهيره قازى و له ۳۳۳ وه فاتی كردوه و كتيبي (جواهر العلم) ي له حدیس دا و چهن
كتيبي به نرخى ديكه يشى داناوه - كشف الظنون ئوفسيي تاران ج ۳ و هه به العارفين
ج ۱ پهره ي ۵۵ و سير النبلاء و لسان الميزان ۱ : ۳۰۹ و حسن المحاضرة ۱ : ۳۰۸
. Brock. I: I60 (I54), S.I: 249, 937.

۵ - شاره زورى (قاضى الخافقين: قازى روز هه لآت و روزاوا). ئه بو به كر محمه دين
ئه بو ئه حمه د قاسم بن (مظفر) له زانايانى ناودار و راويانى فهرموده به و له ۴۵۳ يا ۴۵۴
له هه ولير له دايك بووه وله ۵۵۸ ي مانگى له به غا وه تانى كردوه. ته به قانى شافعى ميسر
ج ۴ پهره ي ۹۵ و مه شاهير - ي كورد بابا مهردوخ روحاني شيوا، پهره ي ۳۷ ج ۱ چاپى
۱۳۶۴ سروش تاران.

۶ - شاره زورى موباره ك بن حه سه ن بن ئه حمه دين عه لى بن فه تحان (شيخ القراء
ابوالكرام). له زابنى هه ديس فهره زانا بووه و له (قراآت و تجويد و حديث) دا له

ماموستایانی فه‌ره زانا هه‌سا و کریاوه و جوان بیر و هزر وه‌پیاوی خۆپاریژ بووگه و له ۴۶۲ ی مانگی و ۱۰۷۰ له دایک بووه وله ۵۵۰ و ۱۱۵۶. ز. وه‌فاتی کردوه. - غایه‌ النهایه ۲: ۳۸ و ارشاد الاریب ۶: ۲۲۷ و ۷۲۳: ۱، ی. Brock و کشف‌الظنون ۶: ۲۲۷ و ئه‌علامی زه‌ره‌کلی ج ۵ په‌ره‌ی ۱۷۰ تا ۱۶۹ چاپی بیروتن ۱۹۸۴. ز و معجم‌الادبا: یاقوت ج ۱۷ په‌ره‌ی ۵۲ و ۵۳ چاپی ۱۴۰۰ هـ و ۱۹۸۰. ز. دارالفکر: و تاریخی به‌غا، ج، ۷ په‌ره‌ی ۱۵۷ لوغهنامه‌ی دیه‌خودا - ۱۳۲۵ پیتی میم په‌ره‌ی ۲۰۷ و هدیة العارفین ج ۲ په‌ره‌ی ۲.

۷- ئه‌بو تاهیر ئیبراهیم جه‌زه‌ری کوری محهمه‌د کوری میهران خه‌لکی جزیر و بو‌تان و له زانایانی فهرموده‌یه وله ۵۱۴ ی مانگی له دایک بووه وله ۵۷۷ وه‌فاتی کردوه. ته‌به‌قاتی شافعی سالی وه‌فاتی به ۵۹۹ داناوه - تاریخی کامل بن‌ئسیر ج ۱۱ په‌ره‌ی ۲۱۵ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۵۰ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۸- پازاتیکی وه‌ک کوری ئه‌سیر ئه‌بو سه‌عاده‌ موباره‌ک مه‌جده‌دین کوری محهمه‌د که له فهرموده (حدیس) و قورئان زانیدا زور ناودار بووه و (جامع‌الاصول فی احادیث الرسول د-خ) له‌ده جه‌لدا و (نهایه‌ فی غریب‌الحديث) له ۴ جه‌لدا داناوه. بروانته زانایانی کورد که ته‌فسیریان له‌سه‌ر قورئان نووسیوو له‌م ریساله‌دا.

۹- ئه‌بو هه‌سه‌ن عه‌لی عیژه‌دین کوری ئه‌سیر، میژوزان و برای ئه‌بو سه‌عاده‌یه و له ماموستایانی فهرموده‌یه و له میژو، نه‌سبنامه و ناسینی هه‌دیس و به‌سه‌ره‌اتی سه‌له‌ف و خه‌له‌ف بی وینه‌ی روژگاری خۆیی بووه و (اسد‌الغابه‌ فی معرفه‌ الصحابه‌) ی له ۶ جه‌لدا گه‌وره داناوه و چه‌ندین کتییی به‌نرخ‌ی دیکه‌یشی داناوه و له ۵۵۵ ی مانگی و ۱۱۶۰ ی زاینی له جزیره له دایک بووه وله ۶۳۰ و ۱۲۳۳ وه‌فاتی کردوه. تاریخی کوری خه‌له‌کان ج ۱ په‌ره‌ی ۳۴۷ و ته‌به‌قاتی سوکی ج ۵ په‌ره‌ی ۱۲۷ و ئادا بوللوغ‌ه‌ی

جورجی زه‌یدان ج ٣ په‌ره‌ی ٨٠ و ته‌علامی زه‌ره‌کلی ج ٤ په‌ره‌ی ٣٣١ چاپی ٦ بیروت ١٩٨٤. ز. و مه‌شاهیر - ی کورد ج ١ ، په‌ره‌ی ٦٨ بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا چاپی ١٣٦٤ س‌روش تاران.

١٠ - کوری سه‌لاحی کوردی شاره‌زوری شافعی که له‌روژگاری خویدا ماموستایی بی‌وینه له‌زاینه‌کانی ته‌فسیری قورئان و هه‌رموده و (فه‌قه و اصول) بووه و کتیی (معرف‌انواع‌الحديث) و چه‌ندین کتیی به‌نرخ‌ی دیکه‌یش داناوه‌و له‌٥٧٧ ی مانگی و ١١٨١ ی زاینی له‌دایک بووه‌و له‌٦٤٣ و ١٢٤٥ وه‌فاتی کردوه و ده‌رس بیژی (دار‌الحديث) دیمه‌شق بووه له‌لایه‌ن مه‌لیک ته‌شه‌رف ته‌ییوبی به‌وه. - وفيات‌الاعیان ١: ٣١٢ و طبقات‌الشافعية ٥: ١٣٧ و شذرات‌الذهب ٥: ٢٢١ و طبقات‌المصنف ٨٤ و علماء بغداد ١٣٠ و الانس‌الجليل ٢: ٤٤٩ و مفتاح‌السعادة، ١: ٣٩٧ و فهرست‌المؤلفين ١٧٧ و الکتابخانه ٧: ٦٩١ و صفة‌التکملة، للحسینی و ته‌علامی زه‌ره‌کلی په‌ره‌ی ٢٠٨ چاپی ٦ بیروت ١٩٨٤. ز. ج ٤ مه‌شاهیر - ی کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی په‌ره‌ی ٧٧ چاپی ١٣٦٤ س‌روش، تاران.

١١ - جبریل بن عومه‌ر بن یوسف کوردی ناودار به‌(ابوالامانة) که‌لای ئیمام نه‌وه‌وی ده‌رسی هه‌رموده‌ی خویندوه و له‌راویانی هه‌رموده‌یه و یافعی که‌له‌٦٩٨ له‌دایک بووه، هه‌رموده‌ی له‌م کورده‌ریوايه‌ت کردوه و له‌٦٥٣ ی مانگی له‌دایک بووه و له‌٧٢٣ وه‌فاتی کردوه - هه‌رفی ج په‌ره‌ی ١٩٤ لو‌غه‌تنامه‌ی دیه‌خودا و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا ج ١ په‌ره‌ی ١٠١ چاپی ١٣٦٤ س‌روش تاران.

١٢ - یازاتیگی وه‌ک ته‌بو‌فیدا ته‌ییوبی شازاده‌ی کورد، که‌کتیی (جامع‌المسمانید فی‌الحديث) داناوه و کتیی دیکه‌ی زور به‌نرخ‌ی وه‌ک (تاریخ‌البشر) له‌٤ جه‌لدا به‌نیوی (تاریخ‌ابوالفدا) که‌به‌زمانه‌کانی ئوروپایی ته‌رجه‌مه‌کراوه و کتیی ته‌قویمی شارانشی نووسیووه و له‌٦٧٢ ی مانگی له‌دیمه‌شق له‌دایک بووه و له‌٧٣٢ ی مانگی

وه‌فاتی کردوه - ته‌به‌فاتی شافعیه ج ۶ په‌ره‌ی ۸۴ و آداب اللغة العربیة ج ۳ په‌ره‌ی ۱۸۷ و لوغة‌نامه‌ی دیه‌خودا په‌ره‌ی ۷۱۲ و مه‌شاهیر - ی کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۱۰۲ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۱۳ - زه‌ینه‌دین ئه‌بولفه‌زل عه‌بدو ره‌حیم بن حسین بن عه‌بدو ره‌حمان بن ئه‌بی به‌کربن ئیبراهیم رازنانی ناودار به (امام حافظ عراقی) له‌ پی‌شه‌وانی ته‌فسیری قورئان و هه‌دیس و (فتح المغیث بشرح الفیه الحدیث - والفیه العربیة العراقی فی اصول الحدیث و الايضاح فی مصطلح الحدیث و الفیه فی غریب القران و چهند کتیبی به‌ نرخ‌ی دیکه‌شی داناوه. - رازنانی له‌ ۷۲۵ ی مانگی و ۱۳۲۵ ی زاینی له‌ رازنانی سه‌ربه‌ هه‌ولیر له‌ دایک بووه و له‌ ۸۰۶ و ۱۴۰۴ له‌ میسر وه‌فاتی کردوه، که له‌وی دهرس بیژ بووه. - الضوء اللامع ۴: ۱۷۱ و ذیل طبقات الحفاظ و لحظ اللاحاظ و غایة‌ النهایة ۱: ۳۸۲ و التبیان و هو فی‌ه ابن العراقی و العبدلیة ۳۱۱ و معجم المطبوعات ۱۳۱۷ و حسن المحاضرة ۱: ۲۰۴ و ئه‌علامی زه‌ره‌ کلی په‌ره‌ی ۳۴۴ و ۳۴۵ چاپی ۶ ج ۳ بیروت ۱۹۸۴. ز. و مه‌شاهیر - ی کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی ج ۱ په‌ره‌ی ۱۱۲ چاپی ۱۳۶۴ سروش. تاران.

۱۴ - عه‌للّامه‌ شه‌مه‌دین محمه‌د ئه‌بوخه‌یر ناودار به‌ کوری جه‌زه‌ری کوری محمه‌د بن محمه‌د بن محمه‌د بن عه‌لی بن یوسف له‌ زانایانی زور ناوداری کورده و کتیبی (البداية من علوم الرواية و الهداية) و (عقد اللآلی من الاحادیث المسلسلة الغوالی) ی له‌ زانستی هه‌دیس: (فه‌رموده) و چهند کتیبی به‌ نرخ‌ی دیکه‌شی داناوه و له‌ سالی ۸۰۵ ی مانگی که ته‌یموره شه‌له‌ی گورگانی هیرش ده‌ کاته (ده‌وله‌تی عوسمانلی له‌ ئاستانه‌ چاوی به‌م زانا پرعیلمه‌ ده‌ که‌وی و ئوگری پرعیلمی و ئه‌قلی ئه‌و زانایه، ده‌بی به‌ تکاو پارانه‌وه له‌ گه‌ل خوئی. ده‌بیاته‌ شاری سه‌مه‌ر قهند و ئه‌و په‌ری ری‌زو قه‌دری لی ده‌گری، به‌لام دوا‌ی مردنی ته‌یموره شه‌له، له‌ ری‌گای هرات، ئیسفه‌هان و شیراز و به‌سره

و حیجاز و دیمه‌شق ده‌چینه‌ میسر و سه‌ره‌نجام دینه‌ شیراز له‌ ئێران. کوری جه‌زه‌ری له‌ ۷۵۱ ی مانگی و ۱۳۵۰ ی زاینی له‌ دایک بووه‌ و له‌ ۸۳۳ و ۱۴۲۹ وه‌فاتی کردوه‌، ئه‌علامی زه‌ره‌ کلی ج ۷ په‌ره‌ی ۴۵ و ۴۶ چاپی ۶ بیروت و ۱۹۸۴. ز. - طبقات الحفاظ للسیوطی ۳: ۸۵ و مفتاح السعاده - ۱: ۳۹۲ و الانس الجلیل ۲: ۴۵۴ و غایة النهاية ۲: ۲۴۷ و الضوء اللامع ۹: ۲۵۵ - ۲۶۰ و الفهرست التمهیدی ۴۳۵ و شرح ارجوزته فی القرآت و الشقایق النعمانیة ۱: ۳۹ و دائرة المعارف الاسلامیة ۱: ۱۱۸ و آداب اللغة ۳: ۲۴۷ و Princeton - ۱ نظر فهرسته و معجم المطبوعات ۶۲ و التمریة ۴: ۱۶ و ۳۲۶ ثم ۳: ۵۷ و Z:274 ی Brock: و شسترتبی ۳۶۶۱ و مه‌شاهیر - ی کورد بابامه‌ردووخ روحنانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۱۱۹ و ۱۲۰ و ۲۱ چاپی سروش تاران و (الشقایق النعمانیة فی علماء الدولة العثمانیة، هامش تاریخ ابن خلکان مصر ۳۹ و کشف الظنون ج ۲ ص ۶۶۹) و اعلام المنجد چاپی حزیرانی ۱۹۸۲ - ز. - په‌ره‌ی ۲۱۳.

۱۵ - ئه‌بو عه‌بدو للاکه‌ ماله‌دین محهمه‌د بن عیباد بن مه‌لیک داد بن حه‌سه‌ن بن داود، سه‌دره‌دین خه‌لاتی له‌ زانایانی سه‌ده‌ی ۷ ی مانگی یه‌و له‌زانینه‌ کانی (فقه و اصول و حدیث) پرزانا بووه‌ و شه‌رحیکی له‌سه‌ر (صحیح احادیث مسلم) و (تلخیص الجامع الکبیر) له‌فقه‌دا و (مقصد المسند) که موسه‌ندی ئیمام ئه‌بو حه‌نیفه‌ی کورت کردوته‌ وه‌و حه‌نه‌فی مه‌زه‌وب بووه‌. چه‌ند کتیی دیکه‌ی به‌ نرخیشی داناوه‌و له‌ ۶۵۲ ی مانگی وه‌فاتی کردوه‌ - کشف الظنون ج ۱ په‌ره‌ی ۲۳۳ و ج ۲ په‌ره‌ی ۴۳۲ - هدیة العارفین ج ۲ په‌ره‌ی ۱۲۵ - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردووخ روحنانی ج ۱ په‌ره‌ی ۸۰ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران - الفوائد البهیة ۱۷۲ و فهرست کتابخانه ۲۸:۳ و Brock, 1:975(381) و الجواهر المضية ۲: ۶۲ و ئه‌علامی زه‌ره‌ کلی ج ۶ چاپی ۶ په‌ره‌ی ۱۸۲ بیروت ۱۹۸۴.

۱۶ - مه‌ولانا شه‌هابه‌دین ئه‌بو عه‌باس ئه‌حمه‌د بن ئیسماعیل بن عوسمان شه‌ره‌زوری

گۆرانی که له‌ زانینه‌کانی فهرموده و ئه‌خبار و ته‌فسیری قورئان و (فقه) هه‌رشه‌پۆلی داوه ج ۱ مه‌شاهیری کورد په‌ره‌ی ۱۳۲ بابا مه‌ردوخ روّحانی چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران ئه‌علامی زه‌ره‌کلی ج ۱ چاپی ۶ په‌ره‌ی ۹۸ بیروتن ۱۹۸۴ - ز -

۱۷ - مه‌ولانا که‌ماله‌دین حه‌کیم ئیدریس بدلیسی کوری حیسامه‌دین عه‌لی بدلیسی کتیی چل حه‌دیسی به‌ شیعی فارسی ته‌رجمه‌کردوه و کتیی هه‌شت به‌ هه‌شتیی - داناوه و شه‌رح، له‌سه‌ر (فصوص‌الحکم) شیخ محیدینی عه‌ره‌بی - شه‌رح له‌ گۆشه‌نی راز و چه‌ن کتیی به‌ نرحی دیکه‌ی نووسیوووه و له‌ ۹۳۰ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و شازده ئه‌یاله‌تی سه‌ر به‌خوویی بو‌کوردانی بن ده‌سی تورکی عوسمانلی دامه‌ز زاننده‌، که‌ به‌ داخه‌وه نه‌تیوانیوه خوویی بکاته‌ سه‌ر په‌رستیان و له‌بن ده‌س تورکان نه‌میئن و کورد، ئازادکری و به‌سه‌ر به‌ خوویی بژین و ئه‌ویش هه‌لی له‌ده‌س داوه‌و کوردیش به‌ مال ویرانی ماوه‌.

هه‌دی‌العارفین ج ۱ په‌ره‌ی ۱۹۶ - کشف‌الظنون ج ۱ په‌ره‌ی ۲۱۷ - ۲۱۸ ج ۲ په‌ره‌ی ۶۵۶ و ۱۹۲ شه‌قایقی نه‌عمانی کوّبه‌ی (ابن خلکان) ج ۱ په‌ره‌ی ۲۵۳ - لوغتنامه‌ی دیخودا پیتی ئه‌لف په‌ره‌ی ۱۵۶۳ - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی ج ۱ په‌ره‌ی ۱۴۰ چاپی سروش تاران.

۱۸ - شیخ حه‌سه‌ن عیمادی کوردی شافعی که‌له‌ زانینه‌کانی فهرموده (حه‌دیس) و ته‌فسیری قورئان و (فقه) هه‌رشه‌پۆلی داوه و له‌ ۱۰۴۸ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و له‌ قه‌رادیسی دیمه‌شق نیژراوه - خلاصه‌الاثرج ۲، په‌ره‌ی ۷۸ - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۱۸۰ چاپی سروش تاران.

۱۹ - شیخ ئه‌بو عیرفان بوره‌انه‌دین ئیبراهیم بن حه‌سه‌ن شه‌هابه‌دین شارانی گۆرانی شاره‌زوری له‌ زانایان و (محدثین)ی که‌وره‌ی سه‌ده‌ی ۱۱ تا سه‌ره‌تای سه‌ده‌ی ۱۲ ی مانگی به‌ و له‌ ۱۰۲۵ ی مانگی له‌ شارانی شاره‌زور له‌ دایک بووه‌و له‌ ۱۰-۱۱ ی مانگی

له شاری مه دینه وه فاتی کردوه و چه ندین کتیبی به نرخي داناو. عجایب الآثار فی التراجم و الاخیار ج ۱ - ایضاح المکنون ج ۱ پهره ی ۱۰ - ذیل کشف الظنون پهره ی ۱۷ و ۱۸ و ۷۸ و ۸۷ و ۱۰۴ و ۱۵۹ و مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی شیوا، ج ۱ پهره ی ۲۰۷ چاپی ۱۳۶۴ سروش.

۲۰ - عه بدولقادر بن عه بدوللا بن ئیسماعیل عه بده لانی شاره زوری: کتیبی (تحفة الاحبّه) ی له زانستی فهرموده (حدیس) و (زبدة الیالی و شرح الجامع الصغیر) و چه ن کتیبی به نرخي دیکه یشی داناو و له ۱۱۴۳ ی مانگی و ۱۷۳۰ ی زاینی له دایک بووه و له ۱۶ زیحه جهی سالی ۱۲۷۸ و ۱۷۶۵) له دیمه شق وه فاتی کردوه و له صالحیه نیژراوه - هدیة العارفین ج ۱ پهره ی ۶۰۴ و مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی شیوا ج ۱ پهره ی ۲۴۰ چاپی ۱۳۶۴ سروش - تاران - ئه علامی زهره کلی ج ۴ پهره ی ۴۰ چاپی ۶ بیروتن ۱۹۸۴ - ز - و سلک الدرر ۵۹:۳ و مجموعه لکمال الدین الفزی.

۲۱ - یوسف بن مسته فا خزری حه نه فی که کتیبی (الاستشفاء باحادیث المصطفی) و چه ن کتیبی به نرخي دیکه یشی داناو و له ۱۲۴۱ ی مانگی وه فاتی کردوه - هدیة العارفین ج ۲ پهره ی ۵۷۰ و لوغتنامه دیه خودا پهره ی ۳۰۰ و مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی شیوا ج ۱ پهره ی ۲۹۰ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۲ - مه ولانامه لایه حیا مزوری کوری خالداغا و برازای عه لیاغای بالتی که له زانینی فهرموده (حه دیس) جیی نشینی ئیمام یه حیا نه وه وی و له (فقه و اصول فقه) دا هاوتای شیخ (ابن حجر هیتمی کلی) بووه و له زانینه کانی ئیسلامی و (ریاضی) و (فلکیات) دا، وه ک ده ریای پر شه پوئل بووه - (سه رچاوه: ته فسیر نوسان له م ریساله داو مه شاهیری کورد بابا مهردوخ روحانی شیوا ج ۱ پهره ی ۳۵۲ چاپی ۱۳۶۴ - سروش تاران -

۲۳ - کوری ته سیر موباره ک بن محهمه د بن محهمه د بن محهمه د بن عه بدولکه ریم شه بیانی مه جده دین ته بو سه عاده (محدث) ی جه زهری (لوغه وی، ئوصلی)، که له هونه

رو فه‌ننی فهرمووده زوڕ شاره‌زابووه، که کتییی (جامع‌الاصول فی احادیث الرسول)ی له‌ ده‌ به‌رگاوه (نهاية فی غریب‌الحديث)ی له‌ ۴ به‌رگا و کتییی شافی له‌ شهرحی موسه‌ندی ئمام شافعی و (الانصاف فی الجمع بین‌الكشف و الکشاف) له‌ ته‌فسیری قورئان و چه‌ند کتییی به‌ نرخێ دیکه‌یشی داناووه. - ته‌به‌قانی شافعی یه‌ ج ۵ په‌ره‌ی ۱۵۳ و تاریخی کوری خه‌له‌کان ج په‌ره‌ی ۴۴۱ و ئه‌علامی زه‌ره‌کلی ج ۵ په‌ره‌ی ۲۷۲ چاپی ۶ بیروت نوامبری ۱۹۸۴ - ز - بغیة‌الوعاة ۳۸۵ و التکمة‌ لوفیات‌ النقلة و الکامل ۱۲ : ۱۱۳ و ارشاد‌ الاریب ۶ : ۲۳۸ و Brock.s.1:607 و دارالکتب ۱ : ۱۲۴ و الفهرست‌ التمهیدی ۷۶ و ۷۷.

۲۴ - زه‌ینه‌دین ئه‌بو فه‌زل عه‌بدو ره‌حیم بن حسین بن ئه‌وره‌حمان بن ئه‌بی به‌کر بن ئیبراهیم رازنانی میهرانی ناودار به‌ ئیمام حافز عیراقی، (حفاظ و ائمه‌ تفسیر و حدیث) بووه و (فتح‌ المغیث بشرح‌ الفیة‌ الحديث، فتح‌ الاسانید، الفیة‌ العراقی فی اصول‌ الحديث) و چه‌ن کتییی نه‌نرخێ دیکه‌یش داناووه و له‌ ۷۲۵ی مانگی له‌ زارنانی هه‌ولێر له‌ دایک بووه و تا دواته‌مه‌نی له‌ قاهیره‌ ده‌رس بیژبووه و له‌ ۸۰۶ وه‌فاتی کردوه - (دايرة‌المعارف دکتر فرید وجدی) ج ۷ په‌ره‌ی ۲۸۷ و لوغتنامه‌ی دیه‌خودا پیتی ح په‌ره‌ی ۱۳۰ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۵ - عه‌بدو سه‌لام ماردینی کوری سه‌یید عومه‌ر کوری سه‌یید محه‌مه‌د ماردینی هه‌نه‌فی کتییی (رجال‌ الحديث) و شهرحی (فاتحة‌ الکتاب) نووسیوه و چه‌ن کتییی به‌ نرخێ دیکه‌یش داناووه و له‌ ۱۲۰۰ی مانگی له‌ دایک بووه و له‌ ۱۲۵۹ وه‌فاتی کردوه - هدیة‌ العارفین ج ۱ په‌ره‌ی ۵۷۲ و مه‌شاهیری کوردی بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ په‌ره‌ی ۳۵۶ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۶ - جابر کوردی زانایی له‌ راویانی فهرمووده‌ی سه‌ته‌ی سیۆمه‌ و ریواته‌کانی جیی دلیایی و باوه‌ر بووه - تاریخی به‌غدا ج ۷ په‌ره‌ی ۳۸ مه‌شاهیری کوردی بابا مه‌ردوخ

روڤحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۶ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۷ - ئه‌حمه‌د حه‌نات بن محه‌مه‌د کوردی که له‌ زانایانی ناوداری زانیی فهرمووده (: حدیث) ه‌و له‌ سه‌ده‌ی ۳ دا ژیاوه و کوری شاهین فهرمووده‌ی و فره‌ی له‌ وزاته نه‌قل کردوه - تاریخی به‌غاج ۵ پهره‌ی ۸۳ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوڤ روڤحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۷ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۸ - ئه‌بو محه‌مه‌د جه‌عه‌ره‌بن ئه‌حمه‌د بن موباره‌ک ناودار به‌ کوردانی خه‌له‌قانی که له‌ زانیی فهرمووده‌دا زور جیی دلنایی و باوه‌ر بووه‌و برای ئه‌حمه‌د کوردانه و له‌ ۲۷۷ی وه‌فاتی کردوه - تاریخی به‌غاج ۷ پهره‌ی ۱۸۴ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوڤ شیواج ۱ پهره‌ی ۸ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲۹ - ئه‌بو عه‌لی ئه‌حمه‌د بن مه‌زید کوردی زانایی جیی باوه‌رو دنایی بووه‌ له‌ ریوايه‌تی فهرمووده و له‌ نیوه‌راستی سه‌ده‌ی ۳ دا ژیاوه و له‌ ۲۸۶ له‌ به‌غا وه‌فاتی کردوه - تاریخی به‌غاج ۵ پهره‌ی ۲۲۸ و مه‌شاهیری کوردی بابا مه‌ردوڤ روڤحانی ج ۱ پهره‌ی ۸ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۰ - محه‌مه‌د بن عه‌بدووللا بن میهران (کوردی دینه‌وه‌ری که فهرمووده‌ی به‌ده‌رس و تۆته‌وه و له‌ ۲۸۸ی مانگی وه‌فاتی کردوه - تاریخی به‌غاج ۵ پهره‌ی ۴۳۲ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوڤ روڤحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۹ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۱ - ئه‌حمه‌د کوردان کوری ئه‌حمه‌د بن موباره‌ک له‌ زانایانی زانیی فهرمووده‌ی ئاخ‌ر و ئۆخری سه‌ده‌ی ۳ی مانگی به‌، ژمارێ زور له‌ ئه‌هلی حه‌دیس لای ئه‌م زاته خویندویانه و فهرمووده‌یان لی‌گێراوه‌ته‌ وه‌، تاریخی به‌غاج ۴ پهره‌ی ۳۵۷ و مه‌شاهیری بابا مه‌ردوڤ روڤحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۱۰ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۲ - ئه‌بو به‌کر ئه‌حمه‌د دینه‌وه‌ری که له‌ به‌غا زانیی فهرمووده و ئه‌خباری به‌ده‌رس و تۆته‌وه و له‌ راویانی ناوداری حه‌دیسه و له‌ ۳۲۸ی مانگی له‌ به‌غا وه‌فاتی کردوه -

تاریخی به‌غاج ۴ پهره‌ی ۴۲۷ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۱۲ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۳- ئه‌بو حه‌فس عومه‌ربن سه‌هل بن ئیسماعیل دینه‌وه‌ری قرمسینی: (کرماشانی) له‌ (حفاظ احادیث) و زانایانی ناوداری سه‌ره‌تای سه‌ده‌ی ۴ مانگی به‌و چهن کتییی له‌ زانیانی فهرموده، داناوه و له‌ ۳۳۰ ی مانگی وه‌فاتی کردوه - هدیة العارفین ج ۱ پهره‌ی ۳۸۱ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روحانی ج ۱ پهره‌ی ۱۳ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۴- ئه‌بو به‌کر ئه‌حمه‌د بن مه‌روان مالکی دینه‌وه‌ری که له‌ زانایانی فهرموده‌یه و کتییی (جواهر العلم فی الحدیث) و چهن کتییی دیکه‌ی به‌نرخ داناوه و ماوه‌یه‌ک له‌ ئه‌سوانی میسر قازی بووه و له‌ ۳۳۳ ی مانگی له‌ قاهیره وه‌فاتی کردوه - ئه‌علامی زه‌ره‌کلی ج ۱ پهره‌ی ۲۴۱ سالی وه‌فاتی به‌ ۳۳۳ داناوه و کشف‌الظنون ئوفسیتی تاران ج ۳ و هدیة العارفین ج ۱ پهره‌ی ۵۵، سالی ۳۹۲ ی بو داناوه که دوا‌ی ۸۴ سال ژیان وه‌فاتی کردوه - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۱۴ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۵- ئه‌بو عه‌لی ئه‌حمه‌د، دیقاق کوردی بن محه‌مه‌د بن به‌نان له‌ راویانی زانستی فهرموده‌یه که له‌ ۳۰۱ ی مانگی له‌ ژیان‌دا بووه - تاریخی به‌غاج ۴ پهره‌ی ۴۰۰ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روحانی ج ۱ پهره‌ی ۱۵ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۶- ئه‌بو به‌کر ئه‌حمه‌د بن محه‌مه‌د بن ئیسه‌حاق دینه‌وه‌ری ناودار به‌کوری سه‌ننی دینه‌وه‌ری له‌ (محدثان) و زانایانی ناوداری ئه‌خباری سه‌ده‌ی چواره‌می مانگی به‌و کتییی (الایجاز فی الحدیث) و چهن کتییی به‌نرخ دیکه‌ی داناوه و له‌ ۳۶۴ ی مانگی وه‌فاتی کردوه - هدیة العارفین ج ۱ پهره‌ی ۶۶ و لوغتنامه‌ی دیه‌خودا پیتی ئه‌لف پهره‌ی ۱۲۷۲ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۱۶ چاپی ۱۳۶۴

سروش تاران.

۳۷ - ئەبو ئەسر ئەحمەد فەلاس بن محەمەد کوردی له‌ راویانی فهرموده بووه‌وله
 ۳۲۱ ی مانگی له‌ به‌غا وه‌فاتی کردوه - تاریخی به‌غا ج ۵ پهره‌ی ۸۳ و مه‌شاهیری کورد
 بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۱۹ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.
 ۳۸ - ئەبو محەمەد بن موزەفەر بن عەلی مامۆستای زانینی فهرموده و ته‌فسیری
 قورئان و قه‌رائه‌تی قورئان بووه‌ و له‌ ۴۱۵ ی مانگی له‌ به‌غا وه‌فاتی کردوه - تاریخی به‌غا
 ج ۳ پهره‌ی ۲۶۵ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۲۲ چاپی
 ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳۹ - (شیخ الاسلام) ئەبو حەسەن عەلی بن ئەحمەد بن یوسف بن جەعفەر هه‌کاری
 زانایی فرەزانا، له‌ گشت زانینه‌کانی ئیسلامی دا، به‌ تایبه‌ت له‌ (حدیث و فقه) دا مامۆستایی
 به‌راستی بووه‌ و له‌ ۴۰۹ ی مانگی له‌ دابک بووه‌ و له‌ ۴۸۶ وه‌فاتی کردوه - (وفیات
 الاعیان ابن خلکان) ج ۱ پهره‌ی ۳۴۶ (و الکامل فی التاریخ) ج ۱ پهره‌ی ۹۳ و
 مه‌شاهیری کورد، بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۳۱ چاپی ۱۳۶۴ سروش
 تاران.

۴۰ - ئەبو محەمەد عەبدوللاّ شارەزوری ناودار به‌ مورته‌زا کوری ئەبو ئەحمەد قاسم
 بن موزەفەر له‌ خانه‌دانی شارەزوریان که له‌ روژگاری خویدا له‌ زانیندا بی‌وینه‌ و له‌ به‌غا
 مامۆستا و دهرس بیژی (حدیث و فقه) بووه‌ و دوا‌ی ماوه‌ یه‌ک چۆته‌وه‌ موسل و بوته‌
 قازی ئەوی و برای (قاضی الخافقین) ه - و له‌ ۴۶۵ له‌ دایک بووه‌ و له‌ ۲۱ ره‌بیه‌ی
 ئەوه‌ل سالی ۵۱۱ ی مانگی له‌ موسل وه‌فاتی کردوه. (وفیات الاعیان ابن خلکان) ج ۱
 پهره‌ی ۲۵۳ - (طبقات شافعی) یه‌ ج ۴ پهره‌ی ۲۳۵ - ئەعلامی زهره‌ کلی ج ۴ پهره‌ی
 ۲۵۳ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی پهره‌ی ۳۴ ج ۱ چاپی ۱۳۶۴ سروش
 تاران.

۴۱ - شارەزوری (قاضی الحافقین: یانی قازی شەرق و غەرب) ئەبو به‌ کر محەمەد

ئه بو ئه حمهد قاسم بن موزه فهر زانايى فره رانا و ناودار، له (روايت حديث) و له جزيره و موصل و شام قازى بووه و له ۴۵۳ له شارى ههولير له داىك بووه و له ۵۸۳ى مانگى وه فاتي كردوه - (طبقات الشافعية الكبرى مصر) ج ۴ پهره ۹۵ مه شاهيرى كورد بابا مهردوخ روچانى شيواج ۱ پهره ۳۷ و ۳۸ چاپى ۱۳۶۴ سروش تاران.

۴۲ - شاره زورى ئه بو كه ره موباره ك بن حه سه ن بن ئه حمهد بن عه لى بن فه تحان شاره زورى كه ماموستاى فهرموده و فره زانا و له ۴۶۲ى مانگى له داىك بووه و له ۵۵۰ له به غا وه فاتي كردوه - (معجم الادبا) ج ۱۷ پهره ۵۲ تاريخى به غاج ۷ پهره ۱۵۷ - لوغتنامه ى ديه خودا چاپى ۱۳۲۵ پيتى ميم پهره ۲۰۷ - (كشف الظنون) ج ۲ پهره ۱۷۰۶ (هدية العارفين) ج ۲ پهره ۲ و ئه علامى زهره كللى ج ۵ پهره ۲۶۹ چاپى ۶ بيروت ۱۹۸۴ - ز - و غايه النهايه ۳۸:۲ و ارشاد الاريب ۶: ۲۲۷ و

Brock, s.1:723.

مه شاهيرى كورد بابا مهردوخ روچانى شيواج ۱ پهره ۴۰ چاپى ۱۳۶۴ سروش

تاران.

هه‌ندی له وژنه کوردانه‌ی له فهرموده‌دا ناودارن

کورد، ده‌لی: شیر له‌لان، ده‌رکه‌وی چ نیرچ می

به شی

۱ - سیته لوبابه، کورد، خانم و خانوتی فره‌زانا و کچی یه‌کی له فهرمانره‌وایانی موسل و دایکی مه‌روان بن محمه‌د بن مه‌روان بن حه‌که‌می ته‌مه‌وی که‌له‌ نیوه‌ی سه‌ده‌ی دوه‌می مانگی ژیاوه. - خیرات حسان ج ۳ پهره‌ی ۴۹ - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ پهره‌ی ۴ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۲ - حفصه‌گردیه‌ خانم و خاتونی عارف و زانا و دل و ده‌رون پاک و چاک و به ته‌قوا و خو‌پاریژ بووه و تانیوه‌ی دوه‌می سه‌ده‌ی دوه‌می مانگی له‌ ژیان دا بووه - نفحات الانس جامی پهره‌ی ۶۱۸ - حفصه‌گردیه‌ هاو‌نشینی خاتو‌شه‌عوانیه‌ که‌ژنی عارف و به ته‌قوا بووه و هه‌روا له‌ عارف و خواناسی ناودار ته‌بو‌عه‌لی فه‌زل بن عه‌یار فی‌ری زانیی عرفان و خواناسی بووه - طبقات شیخ شعرانی ج ۱ پهره‌ی ۶۶ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ۱ پهره‌ی ۵ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۳ - فخرالنسا شه‌هده‌ی دینه‌وه‌ری کچی ته‌بو‌نه‌سر ته‌حمه‌د بن فره‌ج کوری عومه‌ر، ئیبری: (ده‌رزی) که‌ خانم و خاتونی فره‌زانا له‌ زانیی (حدیث و فقه) و فهرموده و شه‌ریعت و ریوايات، زور‌ناودار بووه و زانیخ‌وزانی زور له‌ کور و کچ و ژن و پیاو له‌ به‌غا له‌ حه‌لقه‌ی ده‌رس و تنه‌وه‌ی شه‌هده‌ حازرده‌بون و که‌لکیان له‌ عیلم و زانیاری ته‌و‌ژنه‌ فازيله، وه‌ر ده‌گرت و هه‌روا خه‌ت خوش و ده‌نگ و ئاواز خوشیش بووه و به‌ (شه‌ده‌ الکاتبه‌)ش ناودار بووه، چون زور‌خه‌ت و ئینشایی جوان و خوشیکی هه‌بووه و له‌ سالی ۴۸۲ی مانگی و ۱۰۸۹ی زانیی له‌ دایک بووه و له‌ ۵۷۴ و ۱۱۷۸ له‌ به‌غا وه‌فاتی کردوه. - تاریخ ابن خلکان ج ۱ پهره‌ی ۲۲۶، ته‌علامی نیسای عومه‌ر ره‌زا که‌ حاله‌ ج ۲ چاپی ۵ بیروت ۱۹۸۴ - ز - له‌ تاریخی ته‌بو‌فیدا، و تراوه‌ که‌ له‌ ۵۷۳ی مانگی وه‌فاتی

کردوه. - مونته‌زه‌می کوری جه‌وزی، تاجولعه‌روس زوبه‌یدی، ته‌به‌قاتی شافعی یه‌ی سبکی، تاریخی کوری ته‌سیر - خیرات حسان ج ۲ پهره‌ی ۱۱۸ و مرآة الزمان ۸: ۳۵۲ و الدرر المنشور ۲۵۶ - مه‌شاهیر کورد بابا مه‌ردوخ ج ۱ پهره‌ی ۴۸ و ۴۹ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران - ته‌علامی زه‌ره‌کلی ج ۳ پهره‌ی ۱۷۸ چاپی ۶ بیروت ۱۹۸۴ - ز. و عایشه ته‌یموری کچه‌کوردیکی نابیغه‌بووه له ته‌ده‌بیانی عه‌ره‌ب له‌میسردا پهره‌ی ۲۴۰ ته‌علام: (النساء عمر رضا کحّاله) ج ۳ چاپی ۵ سالی ۱۹۸۴.

۴ - زه‌ینه‌ب خاتونی سیرتی کچی سلیمان بن ته‌حمده‌خه‌لکی شاری سیرت که‌خانم و خاتونی پرعیلم و زانین بووه له زانینی فهرموده، وه له قاهیره، له سالی ۷۰۵ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و پتر له ۸۰ سال ژیاوه. - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌حاله ج ۲ پهره‌ی ۶۸ چاپی ۵ بیروت ۱۹۸۴ - ز. - دوره‌ی کامینه‌ی کوری حه‌جهر، شه‌زورانی زه‌هه‌بی کوری عیماد، تاجولعه‌روس زوبه‌یدی، حوسنی موحازه‌ره‌ی سیوتی - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۹۷ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران. ۵ - (أمّ محمّد) (محدث) هه‌کاری کچی یوسف کوردی هه‌کاری که له زانینی فهرموده (حدیث) فره‌زانا و پله‌به‌رزی روژگاری خو‌ی بووه و ژمار‌ی زور له دایکه محمه‌ده‌فهرموده‌یان، نه‌قل کردوه و له ۷۱۴ ی مانگی وه‌فاتی کردوه - تاریخی ئیسلام زه‌هه‌بی جوزوی ئاخر - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌حاله ج ۵ چاپی ۵ پهره‌ی ۳۱ بیروت - ۱۹۸۴ ز. - مه‌شاهیری کورد ته‌مین زه‌کی ج ۲ پهره‌ی ۲۳۳ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ روّحانی شیواج ۱ پهره‌ی ۹۸ و ۹۹ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۶ - فاته‌مه‌خاتون هه‌کاری کچی ئیبراهیم بن داوود بن نه‌سر، که له زانینی (حدیث و فقه) دا هه‌رشه‌پو‌لی داوه و ژمار‌ی زوری پی‌نگه‌یاندوه و له ۶۸۳ ی مانگی له دایک بووه و له ۷۵۷ وه‌فاتی کردوه. - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌حاله ج ۳ پهره‌ی ۲۴ چاپی ۵ بیروت ۱۹۸۴ ز. - دوره‌ی کامینه‌ی کوری حه‌جهر - هدیه‌العارفین و مه‌شاهیری

كورد بابا مهردوخ روځانى شيواج ۱ پهره ۱۰۶ چاپى ۱۳۶۴ سروش تاران.
 ۷ - ته سما خاتون هه كاري (محدث) كچي ته حمه دبن ته حمه دبن حسين هه كاري
 ثافره تي زانا و فهرموده زان و له ۷۱۵ ي مانگي له دايك بووه و له ۷۷۰ وه فاتي كردوه
 - مه شاهيري كورد ته مين زه كي ج ۲ پهره ۲۳۳ و مه شاهيري كورد بابا مهردوخ
 روځانى شيواج ۱ پهره ۱۰۸ چاپى ۱۳۶۴ سروش تاران. - ته علامي نيساي عومهر رهزا
 كه چاله چاپى ۵ بيروت ۱۹۸۴ ز - دوره ي كامينه كوري حه جهر - پهره ۴۳ و ۴۴
 ج ۱.

۸ - جو هيره خاتوني هه كاري كچي ته حمه دبن ته حمه دبن حسين و خوشكي ته سما
 هه كاري كه له زانيني فهرموده فره زانا و له گهل زاناياني فهرموده، دانيشيني فره زورو و
 تووژي پروسودي بووه و له ۷۸۳ ي مانگي دواي نهود (۹۰) سال ژيان وه فاتي كردوه -
 مه شاهيري كورد ته مين زه كي ج ۲ پهره ۲۳۲ و مه شاهيري كورد بابا مهردوخ روځانى
 ج ۱ پهره ۱۰۸ چاپى ۱۳۶۴ سروش تاران، تاريخ سليمانيه و انحائها ته رجهمه به
 عهره بي جه ميل روژ به ياني چاپى ۱۹۵۶ - ز - به غا. - پهره ۲۲۶ و ۲۲۷ ج ۱
 ته علامي نيساي عومهر رهزا كه حاله چاپى ۵ بيروت ۱۹۸۴ - ز - و دوره ي كامينه ي
 كوري حه جهر.

۹ - فاطمه خاتون كچي ته حمه د كوري سولتان صه لاهه دين ته يويي له ژنه زانا و
 پرفه زيله ته كانه و له زانيني فهرموده (و فقه) دا زور شاره زاو ئاگاداري روژگاري خويي
 بووه و له ۵۹۷ ي مانگي و ۱۲۰۰ ي زانيني له دايك بووه و له ۶۷۸ و ۱۲۸۰ وه فاتي
 كردوه - الصحف العالميه، و الحياه ۱۶ - ۲۲ محهره مي ۱۳۹۵ و شذرات الذهب
 ۳۶۲:۵ و ته علامي زهره كلي ج ۵ پهره ۱۳۰ چاپى ۶ بيروت ۱۹۸۴. ز.

۱۰ - عايشه خاتون جه زهري كچي شه مسه دين محمه د كوري جه زهري له خانه داني
 جه زهري يه كانه و زور زاناو ژيرو له زانيني فهرموده (و فقه) دا زور شاره زاو ئاگادار

بووه و له پشت په‌رده به زانینخوازان ده‌رسی و تووه و تاسه‌ده‌ی نو‌ی (۹) مانگی له ژیان دابووه - خیرات حسان ج ۲ په‌ره‌ی ۱۶۸ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا ج ۱ په‌ره‌ی ۱۲۴ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۱۱ - فاطمه خاتون جه‌زه‌ری (محدث) کچی شه‌مه‌دین محمه‌د کوری جه‌زه‌ری و خوشکی عایشه خاتونی جه‌زه‌ری که قورثانی که‌ریمی به ته‌واوی له به‌ر بووه و فهرموده زانی‌ شاره‌زا بووه و له پشت په‌رده وه، ده‌رسی به زانینخوازان داوه، ئەم خاتونه زانایه به کور و پیاوان، کچ و ژنان ده‌رسی داوه و له نیوه‌راستی سه‌ده‌ی نو‌ی (۹) مانگی وه‌فاتی کردوه - خیرات حسان ج ۳ په‌ره‌ی ۱۸ و مه‌شاهیری کوردی بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا ج ۱ په‌ره‌ی ۱۲۴ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران

۱۲ - سه‌لما خاتونی جه‌زه‌ری (ابن الجزری) کچی شه‌مه‌دین محمه‌ده، که زو‌ر وشیار و لی‌ها توو پریر و ژیر و له راویانی فهرموده‌ی پی‌غه‌مبه‌ره و له سی مانگی‌ی ته‌وه‌لی سه‌ده‌ی نو‌ی (۹) مانگی وه‌فاتی کردوه - شه‌قایقی نه‌عمانی، کو‌به‌ی تاریخی کوری خه‌له‌کانی کورد، میسر په‌ره‌ی ۴۲ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا ج ۱ په‌ره‌ی ۱۲۱ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران

۱۳ - ئەمه‌ توللا خاتون کوردی هه‌کاری کچی ئەبو‌عه‌بدو‌للآبن شه‌هابه‌دین کوردی له ژنه‌ زانا و به‌ ته‌قوا و ناوداره‌کانی سه‌ده‌ی نو‌ی (۹) مانگی، وه‌ ژنان و کچانی زو‌ر لای ئەم ئافره‌ته‌ زانایه، ده‌رسی ئەده‌بی و دینی‌یان خو‌یندوه‌و که‌سانی وه‌ ک خیی‌ی (الضو‌ اللامع) له پیاوان لای ئەم خانمه‌ ده‌رسی خو‌یندوه - مه‌شاهیری کورد ئەمین زه‌کی ج ۲ په‌ره‌ی ۲۳۲ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیوا ج ۱ په‌ره‌ی ۱۲۷ چاپی ۱۳۶۴ سروش تاران.

۱۴ - فاطمه خاتونی گو‌رانی کچی به‌در محمه‌د بن جه‌مال گو‌رانی و له نه‌وه‌زای خزر (خذر) گو‌رانی یه‌ که‌ ده‌رسی زانینه‌کانی ئیسلامی به‌ کچان و کوران و تو‌ته‌وه‌و له ۷۹۴ ی

مانگی له دایگ بووه و له ٨٧٣ وه‌فاتی کردوه، مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ١ پهره‌ی ١٢٩ چاپی ١٣٦٤ سروش تاران.

١٥ - سوتیه‌ته خاتونی گو‌رانی خوشکی فاطمه خاتونی گو‌رانی کچی به‌در محمه‌مه‌دبن جه‌مال گو‌رانی که زانایی پایه به رز بووه و له عیلم و ئه‌ده‌بدا و له (رواة علم حدیث). بووه و له ئاخری سه‌ده‌ی نویی (٩) مانگی وه‌فاتی کردوه - مه‌شاهیری کورد ئه‌مین زه‌کی پهره‌ی ١٣٩ ج ١ - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ١ پهره‌ی ١٣٥ چاپی ١٣٦٤ سروش تاران.

١٦ - سَریه دیار به‌کری ئافره‌تی فره‌زانا و پر‌عیلم و هونه روهر بووه که به زمانی کوردی و تورکی هونه و شیعی و تووه و له ١٢٣٠ ی مانگی له دایگ بووه و له ١٢٨٣ وه‌فاتی کردوه - مه‌شاهیری کورد، ئه‌مین زه‌کی ج ٢ پهره‌ی ٢٣٧ و مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ١ پهره‌ی ٤٢٧ چاپی ١٣٦٤ سروش تاران.

١٧ - سیته یا سه‌ییده فاطمه‌ی خالیدی نه‌خشبه‌ندی کچی مه‌ولانا خالد نه‌خشبه‌ندی شاره‌زوری نوسخه‌ی نایبغه و نوسخه‌ی جامیعه که له عه‌جایی روژگاری خویی وزاف پر هوش و لیها توو شاره‌زا، به‌ویژ و ویژه‌وانی کوردی، عه‌ره‌بی و فارسی بووه و چه‌شهی شیعریشی هه‌بووه و نوسهر و ئاگادار له (فقه) و شه‌ریعه‌ت و ته‌ریقه‌ت، که ژنانی زور له شه‌ریعه‌ت و ته‌ریقه‌تی ئه‌و خاتونه که‌لکیان وه‌رگرتوووه و فی‌ربون و بارهاتون و له ١٢٤١ ی مانگی له دایگ بووه و له ١٢٨٦ له مه‌که وه‌فاتی کردوه و می‌رده که یشی به‌کی له زانایانی دیمه‌شق و مریدی مه‌ولانا خالد - ی. باوکی بووه. - بغیة الواجد - ئه‌نواری قودسیه - یادی مه‌ردان ج ٢ چاپی ١٩٨٣ - ز - کو‌ری زانیاری - به‌غا - مه‌شاهیری کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ١ پهره‌ی ٤٣٢ چاپی ١٣٦٤ سروش تاران.

١٨ - صاحیبه سولتان دونبولی کچی که‌ریمخان، خاتونی فره‌زاناو بیروردو له زانیی

ئه‌ستێوه ناسیدا ته‌ئلیفاتیکه‌ی هه‌یه، له هونه‌ری ئینشا و زو‌ری له سه‌نعه‌ته‌کانی زه‌ریفه‌و نیکاریدا شاره‌زا و خوش خه‌ت بووه و نازناوی شیعره‌ی (شه‌هباز) ه - خیرات حسان په‌ره‌ی ١١٧ و آثار الشیعه ج ٤ په‌ره‌ی ٢١٢ و مه‌شاهیره‌ی کورد بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ١ په‌ره‌ی ٣٤١ چاپی ١٣٦٤ سروش تاران.

١٩ - مونسه‌ خاتونی کچی مه‌لیک موزه‌فه‌ر محهمه‌د بن عه‌بدولمه‌لیک مه‌نسوربن ئه‌ییوب له ٦٣٣ی مانگی له نیو بنه‌ ماله‌ی ئه‌ییویان له‌دایک بووه، که‌ژنی خیر خواز بووه و فیرگه‌ و مزگه‌وت و کاروانسه‌ رای سازداوه - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌ حاله ج ٥ په‌ره‌ی ١٢٩ چاپی ٥ سالی ١٩٨٤ - ز - تاریخی ئه‌بو فیدا - و مه‌شاهیره‌ی ئه‌مین زه‌کی ج ٢ په‌ره‌ی ٢٥٠ و ئابیده‌ر، دوکتور جه‌لال جه‌لالی‌زاده - په‌ره‌ی ٤ ژماره‌ی ١٦ چاپی شنبه ٦ دیماه (١٣٧٦).

٢٠ - عه‌زرا خاتون ئه‌ییوبی کچی نوره‌دین شاهه‌نشا، کوری نه‌جمه‌دین ئه‌ییوب، عه‌زرا خاتون ژنی زانا و زانینخواز بووه و به‌ ژنان ده‌رسی دینی و شه‌ریعه‌تی و تو‌ته‌وه‌و له‌ کو‌ر و کو‌مه‌لدا قسه‌ی بو‌کردون و په‌ندی داداون و فیرگه‌ی (عه‌زراوی‌یه‌) سازداوه، که‌ له‌ دیمه‌شق له‌ رو‌ژاوی مزگه‌وتی جامع - ی ئه‌حمه‌دی له‌ بازاری حه‌میدیه‌ دایه (له‌ نیو باب النصر - لای قه‌لای دیمه‌شق) و له‌ سالی ٥٩٣ ی مانگی ئیمام فه‌خه‌ره‌دین بن عه‌سا‌کر و سه‌در سلیمانی کوردی له‌ و فیرگه‌ ده‌رس بی‌ژ بوون و به‌ ده‌یان ده‌رس بی‌ژ و زاناو زانینخواز، له‌وی پی‌گه‌ییون، عه‌زرا خاتون، ئه‌ییوبی له‌ ١٠ محه‌ره‌می ٥٩٣ وه‌فاتی کردوه و له‌ نیوئه‌ و فیرگه‌ی خو‌یی نی‌ژراوه - خوته‌تی شام محهمه‌د کوردعه‌لی، - نجومی زاهیره‌ی کوری ته‌غری به‌ردی - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌ حاله ج ٣ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٢٥٩ و ٢٦٠ بی‌روت ١٩٨٤ ز - مه‌شاهیره‌ی کورد و کوردستانی ئه‌مین زه‌کی ج ٢ په‌ره‌ی ٢٣ - کوری خه‌له‌کان وه‌فه‌یات.

٢١ - ره‌بیعه‌ خاتونی ئه‌ییوبی خوشکی سولتان سه‌لاحه‌دین ئه‌ییوبی و خوشکی

ست‌الشامه، که له ٥٦١ له دیمه‌شق له دایک بووه، کچی نه‌جمه‌دین ئه‌ییوب بن شادی و له ٦٤٣ له خانوی باوکی له دیمه‌شق که به (دارالعقیق) ناوداره، وه‌فاتی کردوه و نێژراوه و فێرگه‌ی هه‌نبلی یه‌ی له داوینیه‌ی فاسیون له گه‌ره‌کی کوردنشین صال‌حیه‌ی دیمه‌شق سازداوه و مووقوفاتی پر‌بایه‌خیشی بو‌داناووه و ته‌نانه‌ت هه‌مو‌روژی ٢ دیره‌می بو‌یار مه‌تی ماموستا بو‌هر فه‌قی (زانینخوازی) نیو دره‌می بو‌ته‌رخان کردون و پی‌ داون، ئه‌و فێرگه‌ تا ئاخ‌رین پاشایانی ئه‌ییوبی هه‌ر به‌رده‌وام بووه - الروضة‌ الفیحاء فی تواریخ‌ النساء یا سین ابن‌ خیرالله‌ العمری ص ٢٨٠ - مه‌شاهیری کورد و کوردستانی ئه‌مین زه‌کی ج ٢ په‌ره‌ی ٢٣٥ - ئه‌علامی زه‌ره‌کلی ج ٣ په‌ره‌ی ٤٠ چاپی ٦ بیروت ١٩٨٤ - ز - البدایه‌ و النهایه‌ ابن‌ اثیر ج ١٣ په‌ره‌ی ١٧٠ - وه‌فیات‌ کوری خه‌له‌کان، ج ٣ په‌ره‌ی ٢٧٧ - منادمه‌ الاطلاع‌ عبدالقادر - بدران - النجوم‌ الزاهرة‌ ابن‌ تغری بردی ج ٦ په‌ره‌ی ٢٥٣

٢٢ - بابا‌ خاتون کچی ئه‌سه‌ده‌دین شیرکو، کچ‌مامی سولتان‌ صه‌لاحه‌دینه، فێرگه‌ی (عادل‌یه‌ الصغری) له دیمه‌شق سازداوه و مه‌وقوفاتی پر‌بایه‌خیشی بو‌داناووه، له ره‌مه‌زانی سالی ٦٥٥ یه‌ک‌خانو به‌ره‌و گه‌رماو، دی‌کامیر، به‌شی له گوندی (بیت‌الدار) ی کریوه و وه‌قفی ئه‌و فێرگه‌ی کردوه. - سه‌رچاوه: ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج ٥ په‌ره‌ی ٣٠٥ چاپی ٥ - ١٩٨٤ ز - المرأة‌ الكردیه‌ فی تاریخ‌ الاسلامی په‌ره‌ی ٢٢ - منادمه‌ الاطلاع‌ و مسامرة‌ الخیال‌ عبدالقادر بن‌ احمد بن‌ بدران په‌ره‌ی ١٢٧ - ئاییده‌ر ژماره‌ی ٧ شه‌مه‌ ٣ ی گه‌ل‌آریزانی ٧٦ دوکتور جه‌لال جه‌لالی زاده.

٢٣ - ست‌الشام (زومورود) خاتونی ئه‌ییوبی عیسمه‌ته‌دین خوشکی سولتان‌ صه‌لاحه‌دین و تورانشا، ژنی ژیر، و شیار، زاناو له کارزان بووه و ٢ فێرگه‌ی (برانیه‌) و (جوانیه‌) له شام سازداوه و له‌روژی هه‌ینی ١٦ زیقه‌ عیده‌ی سالی ٦١٦ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و له یه‌کی له حو‌جره‌کانی فێرگه‌ی برانیه‌: (شامیه، حیسامیه) نێژراوه و ناسه‌ره‌دین

شیر - ی پاشای حیمس - ی میژدی و تورانشای پاشای یه‌مه‌نی برایشی، هه‌رله‌وی نیژراون.

- زو‌ری له زانایانی پ‌رعيلم له فی‌رگه‌ی برانیه ماموستای ده‌رس بیژبون، که‌سانی وه‌ک: قازی شه‌ره‌فه‌دین ئە‌بوصائب، عه‌بدوللا بن زین القضاة، (عبدالرحمن) قوره‌یشی دیمه‌شقی که‌ له ٦١٥ ی مانگی وه‌فاتی کردوه و چه‌ندین زانای وه‌ک: قی‌یه‌دین سوبوکی، تاجه‌دین سوبوکی و ... وه‌ به‌ سه‌دان زانینخواز له وی ده‌رسی ته‌واو کردوه و نوری عيلم له و فی‌رگه‌وه، جیهانی ئیسلامی روناک کردو‌ته‌وه و له باب‌ه‌ت چاره‌نوسی ئە‌و فی‌رگه‌وه، محمه‌د کورد عه‌لی که‌ له ١٣٧٢ وه‌فاتی کردوه، فه‌مویه‌تی: (ئه‌مرو بو‌ته‌ فی‌رگه‌ی سه‌ره‌تایی زارو‌گانی بی‌ سه‌ره‌په‌رست، که‌ دامه‌زراوه‌ی یارمه‌تیه‌کانی خیر خوازانه، به‌ ریوه‌ی ده‌با، فی‌رگه‌ی جوانیه: له به‌رامال و نشیمه‌نی (ست‌الشام) بو‌وکه و له دو‌اییدا، کراوه‌ته‌ فی‌رگه‌) و موفتی ریبازی حه‌نبه‌لی: کوری به‌دران که‌ له ١٣٤٦ ی مانگی وه‌فاتی کردوه، له و فی‌رگه‌ دیدنه‌ی کردوه، وه‌رای که‌یاندوه: (که‌ ته‌نیا ده‌روازه‌ که‌ی ماوه، له‌لای سه‌روه‌ی ده‌روازه‌ که‌، تاشه‌ به‌ردی هه‌یه‌ که‌ ده‌قی وه‌قفه‌ که‌ی له سه‌ر هه‌لکه‌ندراوه، دیواری لای رو‌ژاوا که‌ی، که‌به‌ به‌ردی زه‌لام و گه‌وره، گه‌وره، سازدراوه، هه‌یمان به‌سه‌ قامگیری هه‌روا به‌رده‌وام ماوه، زانایانی که‌ له فی‌رگه‌ی جوانیه ماموستای ده‌رس بیژبون زاتی وه‌ک کوری سه‌لاحی شاره‌زوری، شه‌مه‌دین موقه‌ده‌س، کوری وه‌ کیل، جه‌لاله‌دین قه‌زوینی، شه‌مه‌دین بن حجی، شه‌مه‌دین به‌رماوی و عه‌للame، کوری قازی زه‌یدانی که‌ له ٧٧٦ ی مانگی وه‌فاتی کردوه - (المرأة الكردية فی التاريخ الاسلامی محمد خیر رمضان یوسف) په‌ره‌ی ٣٠ - ١٥ - البدایه و النهایه ابن کثیر ج ١٣ په‌ره‌ی ٨٤ - وفیات الاعیان، ج ٣ په‌ره‌ی ٢٤٤، الوافی بالوفیات، خلیل بن ابیک الصفدی، په‌ره‌ی ١١٩ ج ١٥. النجوم الظاهرة فی ملوک مصر و القاهرة ابن تغری بردی ج ٦ په‌ره‌ی ٢٤٦ - ئە‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌ حاله‌ چاپی ٥ ج ٥ په‌ره‌ی ٣٠٩ که‌

به‌نیوی ئوم حیسامه‌دین کچی ئه‌ییوب ناوی بردوه، ئه‌علامی خه‌یره‌دین زهره‌ کلی ج ٣
په‌ره‌ی ١٢٠ و مه‌شاهیری کورد، بابا مه‌ردوخ روخانی ج ٢ په‌ره‌ی ١٨٥ - چاپی
١٣٦٤ سروش تاران.

٢٤ - مه‌له‌ که‌ خاتون (دایکی) ئوممی موزه‌فه‌ر ئه‌ییوبی، ژنی که‌، میژو شانازی پۆه
ده‌ کا و موسولماناتیش به‌دین و دانیش و بنیش و زانایی و له‌ کارزانی ئه‌و فه‌خر ده‌ که‌ن،
دایکی روژگار به‌ ئاو‌ه‌ها رو له‌ بی که‌ز که‌ز بالاده‌ کا، که‌ خاتونی و زانا، دل لاوین، پر عیلم،
زانین خواز، نه‌ ته‌وه‌ ویست، مرو دوست، ژیر و بیر و بیر مه‌ند، که‌ خوا، که‌ مال، جه‌ مال
(جه‌ مالی زاتی) ره‌ سه‌نی بنه‌ماله‌ و دینی پیی دابوو موزه‌فه‌ر ئه‌ییوبی له‌ داوینی ئه‌و دایکه‌
په‌روه‌ رده‌ ببو، جاهه‌ر له‌ به‌ ره‌وانه‌، ژنی بوو سه‌ره‌رز، به‌ خه‌ته‌وه‌ری هه‌ردونیا، ئه‌م
خاتونه‌، کچی مه‌لیک عادل و خوشکی مه‌له‌ که‌ سه‌فه‌یه‌ خاتونه‌ و له‌ و ژنه‌ پاک و له‌
خواترس، کار چاک و ئاکار خاوین، له‌ کارزان، خوینده‌وار، زاناو دور نه‌ندیش و
په‌ره‌زیله‌تی خانه‌دانی ئه‌ییوبی به‌، که‌ میژو ده‌لی مالی هه‌ریه‌ که‌ له‌ تاکه‌ تاکی خانه‌دانی
ئه‌ییوبی نشینگه‌ی زانایان، عارفان، فه‌رموده‌ زانان، ته‌فسیرزانی قورئان، فه‌یله‌ سوفان،
شاعیران، و یژاوهران و فه‌قیهان و چرای پرنوری موسولمانان و مرو فانی بوون، وه‌ که‌ج و
کوربان توگری زانین و عیلم و هونه‌ر و خوی چاک و ئاکار چاک و پاک بوون،
ئهم خاتونه‌ زاناو دلسۆزه‌ی گهل و نیشتمان، له‌ سوڤه‌ی نه‌خوشی یه‌وه‌، بارگه‌ی به‌ره‌ و
لای خوا تیکناره‌ و شاعیری ناودار حیسامه‌دین، بن جوندی کوردی له‌شینیه‌ وه‌فاتی ئه‌و
خاتونه‌ که‌وره‌ به‌شعیر و تویه‌تی که‌ ئه‌مه‌، هه‌ندی له‌ و شیعرا، به‌ عه‌ره‌بی: الطرف فی لجة
و القلب فی سحر - له‌ دخان ز فیر طار بالشرر - لوکان من مات یفد قبلها لندی - ام المظفر
آلاف من البشر - ما کنت اعلم ان الشمس قد غربت - حتی رایت الوجی ملقی علی: یانی له‌
خه‌می ئه‌وا (ئه‌و خاتونه‌دا) چاو نوقمی ده‌ریای فرمیسک و روڤدک بووه‌ و دل و
ده‌رویش به‌ ئاور ده‌برژی که‌ بلیسه‌ی ئه‌وه‌، گرو کله‌ کله‌یه‌تی - ئه‌ گه‌ر بو مردنی پیشینان

فیدیە بدری، هه‌زاران که‌سم له فیدیە‌ی ئومم موزه‌فهر، ده‌دا - نه‌مده‌زانی روژ‌ئاوا ده‌بی، تا له نا‌کاو دیتم په‌رده‌یی تاریک کشا به‌ سه‌ر مانگدا - به‌لێ روژ‌ئاوا ده‌بی مانگیش ده‌گیردری، به‌لام ئه‌وه‌ ئیره‌تی به‌ و دوباره‌ روژ‌ه‌لدی و روژگار له‌ بزاون ناوه‌ستی و هه‌میشه‌ رو به‌ که‌مال له‌ سوراندایه‌، وه‌ هه‌وری ره‌ش و چلکن قه‌ت ناتوانن که‌ سایه‌تی خزمه‌تکاری مرو‌فانی و دین و دانیش دا‌پوشن و وندای بکه‌ن، - الروضة الفیحاء فی تواریخ النساء یاسین بن خیرالله العمری په‌ره‌ی ٢٧٩ - مه‌شاهیری کورد و کوردستانی ئه‌مین زه‌کی ج ٢ په‌ره‌ی ٢٣٩ و مه‌شاهیری کورد، بابا مه‌ردوخ رو‌حانی شیواج ٣ په‌ره‌ی ١٨٥. هه‌وته‌نامه‌ی ئاییده‌ر په‌ره‌ی ٥ ژماره‌ی ٢١ شه‌مه‌ ١١ ربه‌ندانی ١٣٧٦ دوکتور جه‌لال جه‌لالی‌زاده به‌ فارسی.

٢٥ - نائیفه‌ جونبولات: (گیان پولا) که‌ له‌ ١٨١٠ی زاینی له‌ موختاره‌ی پیتته‌ختی باوکی له‌ لوبنان له‌ دایک بووه‌ و له‌ ١٩٠٠ وه‌فاتی کردوه‌، ژنی خوینده‌وار، نوسه‌ر، قسه‌زان، زانا، له‌ کارزان، رامیار و سیاسه‌ت زان بووه‌ و له‌ کاره‌سیاته‌کانی ساله‌کانی ١٨٦٠ وه‌ک خانمی رامیار و له‌ کارزان به‌ سه‌دان ژن، پیاو، زارو‌ک په‌نایان به‌ مالی ئه‌و برد و ئه‌ویش ده‌سی به‌ سه‌راکیشان و ئه‌وانه‌ی هه‌وانه‌وه‌. فه‌رمانه‌روایان و خه‌لک به‌ گشتی ری‌زیان بو‌ ئه‌و خاتونه‌ داده‌ناو‌گویی‌یان بو‌ قسه‌کانی شل ده‌کرد. گو‌فاری خدر ١٩٢٣ - ز. ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌ حاله‌ ج ٥ په‌ره‌ی ١٤٣ چاپی ١٩٨٤ - ز. ٢٦ - خه‌جیجه‌ی کچی مه‌لیک موعه‌زه‌م عیسا بن مه‌لیک عادل سه‌یفه‌دین ئه‌بی به‌ کر بن ئه‌ییوب، ئه‌م ژنه‌ (له‌ سالی ٦٥٤ی مانگی) فی‌رگه‌ی مورشیدیه‌ی له‌ سه‌ر چۆمی یه‌زید له‌ صالحیه‌ی دیمه‌شق سازداوه‌ و له‌ لای (دارالحدیث)ی ئه‌شرقیه‌، که‌ ئه‌میش له‌ صالحیه‌ دایه‌. ئه‌م ژنه‌ زاناو‌ ئا‌کار چا که‌ له‌ ٦٦٠ی مانگی وه‌فاتی کردوه‌. مال و مولکی پربایه‌خی بو‌ ئه‌و فی‌رگه‌، وه‌قف کردوه‌. سه‌رچاوه‌کانی به‌رو، ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌ حاله‌ ج ٥ چاپی ٥ سالی په‌ره‌ی ٢١٢ - ١٩٨٤ - ز.

- ۲۷ - هه‌نا (هانا) که‌سبانی گورانی ژنی زاناو خیرخواز بووه، ئه‌علامی زهره‌کلی ج ۵ پهره‌ی ۲۱۳ چاپی ۶ بیروت ۱۹۸۴ - ز - گو‌فاری کیزانی خو‌ره‌ه‌لآت ۲/ ۳۶۲ - ۳۶۶ - ئه‌علامی عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ پهره‌ی ۳۳۶ چاپی ۵ ج ۵ چاپی ۱۹۸۴ - ز -
- ۲۸ - (أم): دایکی موعیزه‌دین بن بابک: (خیزانی بابک) که‌بابک برای نوره‌دینه‌که له ئه‌تابه‌کانی زه‌نگی کورده، بابک خبوی موس‌ل بووه. - دایکی موعیزه‌دین ژنی خیرخوازو ژيرو ئاکار چاک بووه، میژو ده‌لی: له‌سالی ۵۷۹ له‌کاتی رو‌یشتن بو‌حه‌ج و زیاره‌ت کوری جه‌بیر چاوی به‌و خاتونه‌کورد، که‌وتوو و به‌کار چاکی زانیوه، پهره‌ی ۶۴ ئه‌علامی نیسای عومه‌ر ره‌زا که‌حاله‌ ج ۵ چاپی ۵ سالی ۱۹۸۴ - ز -
- ۲۹ - موئینه‌خاتونی کچی بالولی ماهی: مادی (بوهلول) کوردی، ژنی زور زاناو له‌خواترس بووه، ئه‌حمه‌دین چه‌واری که‌له ۲۳۵ له‌ژیانا بووه، له‌و خانمه‌ی پرسویه، له‌چ بیرو‌فیکری دای، ئه‌و خانمه‌یش پی ده‌لی: «ده‌مه‌وی له‌هر چاو لیکنه‌نیکدا ته‌واوی ئه‌و نیعمه‌تانه‌ی خوا پی داوم بیان ناسم، یا که‌مه‌رخه‌می خوم سه‌باره‌ت به‌و هه‌مووه، نازو نیعمه‌ته‌ی که‌خوا به‌منی داوه، له‌چاو توروکانیکدا بیان زانم». ئه‌حمه‌دیش پی ده‌لی بیر له‌شتی واده‌که‌یته‌وه، که‌ئه‌قل و ئاو‌ز پی ناگا - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج ۵ پهره‌ی ۱۲۶ چاپی ۵ سالی ۱۹۸۴ - ز.
- میهرانکوی یتوینی ئه‌م کچه‌کورد، ئازاو به‌ناموسه‌له ۸۵۰ سال به‌ر له‌دایک‌بونی چه‌زهره‌تی عیسا، ولاتی میسری هیتاوه‌ته‌بن فهرمانی خو‌ی و میری کردوه - کتییی زیرینا ئامیدی نوسراوی محمه‌د ئه‌مین مه‌نگوری چاپی ۱۹۷۱ ز - به‌کوردی، کو‌واری کاروان ژماره‌ی ۲۳ سالی ۲ ئابی ۱۹۸۴ ز.
- زیرینا ئامیدی که‌له‌جه‌نگی قادیسیه‌له‌گه‌ل له‌شکری سه‌عد - ی کوری وه‌قاص جه‌نگیوه‌له‌وان شه‌هید کراوه، زیرینا کچی شیرو‌خان - ی ئامیدی بوه‌که‌باوکی له‌جه‌نگی بارامی چوبین و خه‌سره‌و په‌رو‌یژدا کو‌ژراوه - هه‌مان سه‌رچاوه. یافه‌وزیه:

(دوږبه) عه‌ونی که گه‌وره‌ترین روژنامه‌نوسه له میسر‌دا یا شیرین و شیرین‌هان که گه‌ورترین هونه‌ر مه‌ندن و له کورده‌ئاواره‌کانن که‌ئێستا له میسر ده‌ژین...

٣٠- فاته‌مه‌ کچی ئه‌حمه‌د بن یوسف سه‌لاحه‌دین بن ئه‌ییوب که له زانی‌نی فهرموده‌ و هه‌دیس‌دا، زو‌ر‌شاره‌زا و ئاگادار بووه‌ و له‌ سا‌لی ٥٩٧ ی مانگی له‌ دایک بووه‌ و له ٦٦١ وه‌فاتی کردوه‌ - شه‌زورانی زه‌هه‌ب کوری عی‌ماد - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج ٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٣٢ بی‌روت ١٩٨٤ ز -

٣١- فاته‌مه‌ کچی حسین بن عه‌بدوللا‌ ئامیدی (ام‌ محم‌د) که له زانی‌نی فهرموده‌، زو‌ر‌شاره‌زا بووه‌ و فهرموده‌ی له‌ فه‌خری هه‌ولیری و زو‌ر‌که‌سی دیکه‌، ریوایه‌ت کردوه‌ و له مانگی مو‌حه‌ره‌می ٦٩٨ ی مانگی وه‌فاتی کردوه‌ - عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌، ئه‌علامی نیسا، ج ٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٤٣ بی‌روت ١٩٨٤ ز - تاریخی زه‌هه‌بی جو‌زوی ئاخ‌ر -

٣٢- فاته‌مه‌ خانم کچی فه‌زل بن ئه‌حمه‌د بن ئه‌بی ئه‌حمه‌د بن متویه‌ کاکویی، ژنی زانا به‌فهرموده‌ و زو‌ر‌دین‌دار و پاک داوین و خیرخواز بووه‌ و له‌ حودودی ٤٨٦ ی مانگی له‌ دایک بووه‌ و له‌ نیوه‌ی شابانی ٥٥٦ وه‌فاتی کردوه‌ - ته‌جیری سه‌معانی - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج ٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٩٠ بی‌روت ١٩٨٤ ز -

٣٣- فاته‌مه‌ خانم کچی مه‌لیک محمه‌د بن عادل ئه‌بو‌به‌ کر بن ئه‌ییوب، ژنی زو‌ر‌دلا‌وا و چاک و له‌ خواترس و کار چاک و خیرخواز بووه‌. خانه‌قای له‌ شاری حه‌له‌ب به‌خیری خو‌ی سازداوه‌ و مه‌وقوفه‌یشی بو‌داناوه‌ و له‌ ٦٥٦ وه‌فاتی کردوه‌ - خوته‌تی شام محمه‌د کورد عه‌لی - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج ٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٠٦ بی‌روت ١٩٨٤ ز -

٣٤- فه‌تومه‌ ک کچی محمه‌د بن ئیبراهیم ئه‌ییوبی دیمه‌شقی، ژنی فهرموده‌ زان و له‌ خواترس و پرزانی‌ن که له‌ ٨٤٤ ی مانگی له‌ دایک بووه‌ و له‌ سه‌ره‌تای سه‌ته‌ی ٩ ی مانگی وه‌فاتی کردوه‌ - زه‌و ئوللامیع سه‌خاوی - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله‌ ج

٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٢١٦ بیروت ١٩٨٤ ز -

٣٥ - کورد جین کچی مانجو ته‌یمور له سالی ١٣١٦ ی زاینی بوته پاشای هه‌ریمی فارس و شیراز، له روزگاری ئه‌و خانمه‌دا ئه‌و مه‌لبه‌نده، زور روی له ئاوه‌دانی بووه و زور خزمه‌تی به‌ وێژا وه‌ران و شاعیران و زانایان کردوه، فیرگه‌ی کوردجین و گه‌رماو، مزگه‌وت، فیرگه‌ی دیکه‌ی سازداوه و مه‌وقوفه‌ی بودا و ن وه‌ی ژبانی فه‌قیی و مه‌لای به‌ ئه‌ستوگر تووه و له ١٣٢٧ ز - وه‌فاتی کردوه - گو‌فاری مو‌فته‌تیف ج ٥٧ - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله ج ٤ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٩٨٤ ز -

٣٦ - مونیسه کچی مه‌لیک عادل ئه‌ییوبی، ژنی حه‌دیس زان که‌ له ٦٩٠ ی مانگی وه‌فاتی کردوه - دوره‌ری کامینه‌ی کوری حه‌جهر - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله ج ٥ په‌ره‌ی ١٢٧ چاپی ٥ بیروت ١٩٨٤ ز -

٣٧ - مونیسه کچی مه‌لیک موزه‌فه‌ر محمه‌د بن عه‌بدولمه‌لیک بن ئه‌ییوب، ژنی خیرخواز و کار چاک و فیرگه‌ی خاتونیه‌ی له‌ حیمات سازداوه و مه‌وقوفاتی زو‌ریشی بو‌ داناوه و له ٦٣٣ ی مانگی له‌ دایک بووه و دوا نیوه‌روی شه‌مه‌ی ٥ ج ١ ی سالی ٧٠٣ وه‌فاتی کردوه - تاریخی ئه‌بوفیدا - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله ج ٥ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٢٩ بیروت ١٩٨٤ ز -

٣٨ - عایشه کچی محمه‌د بن یه‌حیا بن به‌در بن یه‌عیش جه‌زه‌ری صالحیه، ژنی فهرموده‌ زان و شاره‌زا و له‌ خواترس بووه، که‌ له ٧٤٣ ی مانگی له‌ صالحیه‌ی دیمه‌شق وه‌فاتی کردوه - دوره‌ری کامینه‌ی کوری حه‌جهر - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا که‌حاله ج ٣ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٩٠ بیروت ١٩٨٤ ز -

٣٩ - عه‌زیزه کچی مه‌لیک قوتبه‌دین خبوی ماردین، ژنی خیرخواز که‌ له ٦١٠ فیرگه‌ی ماردینه‌ی سازداوه که‌ زو‌ری له‌ فه‌قیهان له‌و فیرگه‌ ده‌رسیان خو‌ب‌ندوه، یا مام‌وستای ئه‌وی بون - خوته‌تی شام محمه‌د کورد عه‌لی - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا

که‌ حاله‌ ج ٣ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٢٨٢ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤٠ - سه‌له‌مه‌ که‌چی عه‌بدوللا عیماده‌دین بن مه‌لیک عادل ته‌ییوبی، ژنی فهرموده‌ زان بووه‌، داره‌ قوتنی - مه‌جموعه‌ی ژماره‌ی ٦٧ له‌ ده‌سخه‌ته‌کانی دارولکوتوبی زاهیرییه‌ - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ١ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٢٩١ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤١ - زوه‌ره‌ که‌چی ته‌بو به‌ کر بن ته‌ییوب، ته‌ییوبی، ژنی خه‌رخواز بووه‌و فه‌رگه‌ی سوغرای له‌ دیمه‌شق سازداوه‌و چه‌ن ئاواپی وه‌ ک ئامید و ... له‌ لای سه‌له‌ب کردوته‌ وه‌قفی و گهرماوی به‌ خه‌ری خویی سازداوه‌ - خوته‌تی شام محهمه‌د کورد عه‌لی، فه‌رگه‌ی - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ٢ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٤١ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤٢ - ست الشام که‌چی ته‌ییوب و خوشکی مه‌لیک عادل ته‌ییوبی، ژنی خه‌رخواز بووه‌ که‌ فه‌رگه‌ی له‌ دیمه‌شق سازداوه‌ و له‌ ٦١٦ ی مانگی وه‌فاتی کردوه‌ و له‌ فه‌رگه‌ی شامیه‌ له‌ دیمه‌شق نه‌ژراوه‌ - شه‌روراتی - زه‌ه‌هب، کوری عیماد - وه‌فه‌یاتی کوری خه‌له‌کان، کتیبی ره‌وزه‌ته‌ین له‌ ته‌خباری ده‌وله‌ته‌ین للمقدسی - نجومی زاهیری کوری ته‌غری به‌ردی - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ٢ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٥٥ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤٣ - سه‌له‌ما که‌چی محهمه‌دین محهمه‌د بن جه‌زه‌ری (ام‌ الخیر) ژنی زانا، شاعیر، قاری قورئانی پره‌ونه‌ر و ده‌نگ‌خۆش و خه‌ت‌خۆش و قورئانی به‌ ده‌ قیراته‌ته‌وه‌ له‌ به‌ر بووه‌و شه‌یری جوانی به‌ کوردی و فارسی و عه‌ره‌بی داناوه‌ - ته‌ به‌ قاتی قورای جه‌زه‌ری - ته‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاکه‌ ج ٢ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٢٥٤ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤٤ - سه‌فه‌یه‌ که‌چی مه‌لیک عادل ته‌ییوبی له‌ قه‌لای سه‌له‌ب له‌ ٥٨١ یا ٥٨٢ مانگی له‌ دایک بووه‌ و فه‌رگه‌ی فه‌رده‌وس و کاروانسه‌را و خانه‌قای به‌ خه‌ری خویی له‌ سه‌له‌ب ساز داوه‌ و مه‌وقوفه‌یی باشیشی بو‌داناوه‌و له‌ ١١ ج ١ له‌ سه‌له‌ب له‌ ٦٤٠ وه‌فاتی کردوه‌ - تاریخی ته‌بوفیدا - خوته‌تی شام محهمه‌د کورد عه‌لی - وافی بیلوه‌فه‌یات - ته‌علامی نیسای

عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ٢ په‌ره‌ی ٣٣٩ و ٣٤٠ چاپی ٥ بیروت ١٩٨٤ ز -
 ٤٥ - جووه‌یره‌ کچی هه‌ کاری، ژنی زانا به‌ فهرموده‌ و له ٧١٢ ی مانگی وه‌فاتی
 کردوه‌ - دورره‌ی کامینه‌ کوری جه‌ جه‌ر - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ١ په‌ره‌
 ٢٢٨ چاپی ٥ بیروت ١٩٨٤ ز -

٤٦ - سینه‌ خانم کچی ئه‌ییوب بن شادی، ژنی خیرخواز بووه‌ و له‌ سالی ٥٧٤ ی
 مانگی له‌ جه‌له‌ب به‌ خیر نه‌ خوشخانه‌ یه‌ کی ته‌واوی سازداوه‌ - خوته‌تی شام محهمه‌د
 کورد عه‌لی په‌ره‌ی ١٥٧ و ج ٣ ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ چاپی ٥ بیروت
 ١٩٨٤ ز -

٤٧ - سه‌ییده‌ خاتون کچی ره‌حیم بن ئه‌بو نه‌جیب سوره‌وه‌ردی، زانا به‌ هه‌دیس و
 فهرموده‌ - ئیستیدراک له‌ سه‌ر، ربوایه‌تی فهرموده‌ - کوری نوقته‌، موشته‌ به‌هی مه‌زه‌بی -
 ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زاکه‌ حاله‌ ج ٢ چاپی ٥ په‌ره‌ی ١٧٥ بیروت ١٩٨٤ ز -
 ٤٨ - فاته‌مه‌ کچی ئه‌حمه‌د کوردی، ژنی ژیرویروردو رامیارو قسه‌زان و به‌وزه‌ و
 پرده‌سه‌لات بووه‌، له‌ ١٥٨ ی مانگی یارمه‌تی ته‌غله‌بی کوری خویدا و عه‌لی ناسرده‌وله‌ی
 بوخی‌دا و قول به‌ستی کرد، - تاریخی کاملی کوری ئه‌سیر - ئه‌علامی نیسای عومه‌ر، ره‌زا
 که‌ حاله‌ ج ٣ چاپی ٥ په‌ره‌ی ٣٠ بیروت ١٩٨٤ ز -
 چون‌ بژی مهرج و شه‌رته‌، نه‌ک چه‌نده‌ بژی (پوشکین).

که‌سی نه‌توانی یارمه‌تی خوی‌ بدا، هیچ‌که‌س ناتوانی یارمه‌تی بدا
 (گاندی).

به‌خشه‌رو به‌خشه‌نده‌، نه‌و که‌سه‌یه‌، که‌ ئه‌گه‌ر به‌لێتی‌ دا، جیی به‌ جیی بکاو
 ئه‌گه‌ر، ده‌ سه‌لاتی هه‌بو، لی‌بورده‌ بی.

پاراستنی حق و مافی مرو، باشتترین و به‌رزترینی مروفانی و ره‌سم و
 قانون و یاسا، یه‌.

عارف و خواناسانی کورد

پهشی

١ - (ئه بو نجیب عبدالقادر) سوهره وه ردی بن عه بدوللا خواناسی ناودار) که له ٤٩٠ ی مانگی له سوهره وه ردی لای بیجار له دایک بووه و له به غدالای (علی ابن نهانی و اسعد کوری مهنا) خویندوبه تی و ته کیهی لای روژاوی ده جله بو دروست کراوه و له ٥٤٥ = ١١٥٠ ی ز - بو ته فیرکاری فیرگهی نیزامیه و چهن کتیبی به نرخي داناوه و له ٥٦٣ = ١١٦٧ ز - وه فاتی کردوه و له که نار چوم له نیو فیرگهی خویدا نیژراوه. پهره ی ٨٣٠ فهرهنگی فارسی ئه علامی دوکتور موعین چاپی ١٣٦٢ ئه میر که بیر، تاران - وه ئه بو حه فس عومه ر برازی ئه م ئه بو نه جیه که له بن ژماره ی ٨ ی ته فیسیر نوسان له م ریساله دا باسمان کردوه، مورشیدی سه عدی شیرازی و مه مشادی دینه وه ری و ئه حمه د ئه سوهد دینه وه ری و و خه لیفه و مریدی بوون.

٢ - شیخ ئه بو تاهیر ئه حمه د - ی کوردی که کتیب ده لی خدری زینده ی دیوه و که شف و که راماتی بووه و (شیخ الاسلام) ئه حمه د جام مریدی بووه و به کی له خواناسان ده لی: په ندیکم بده، ئه ویش ده فهرمی: «هه رگیز به لێن مه شکێته، به تایبه ت ئه و به لێته ی به دوستان به لێت داوه، رازی ئه م و ئه و ده رمه خه، هه روا به هه وا و هه وه س ستایشی خه لک مه که و به غه ره زه وه به دوی عه یی مه ردوما مه رو، کاتی هه نگاوت به سودی که سی هه لگرت، مینه تی له سه ر دامه نی، کاتی چاکه و پیاوه تیت له یه کیکه وه، دی، به رمه نه تی به و مافی له ده س مه ده، تا روژ بوژ به ره و به رزی سه رکه وی» - دانشوران ناصری چاپی دوهم جوزوی ٥ چاپی موئه سه سه ی مه تبوعاتی دارولفکر پهره ی ٣٦١ تا ٢٦٣ و نه فه حات جامی پهره ی ٣٦٦ و لوغتنامه ی دیه خودا پهره ی ٥٦٢ چاپی ١٣٢٥ هه تاوی و کتیبی زانایانی کورد دوکتور: محمد صالح ابراهیمی شه پۆل) ج ٤ پهره ی ٢٥٥ تا ٢٥٨ که ئاماده ی چاپه (شیخ الاسلام) ئه حمه د جامی به کی له خواناسان

و زانایانی ناوداره، که له ٥٣٦ ی مانگی وه فاتی کردوه.

٣- (تاج الدین اشنوی) که له سه دهی ٦ و ٧ ی مانگی ژیاوه که له کتیبه ئیسلامی یه کاندا به تاجه دین مه حمود بن خواداد (شنوی) و ئوشنه وی (شیخ شیوخ الاسلام، سلطان المحققین، ملک الحکماء و الواعظین، قدوة المحققین و سلطان المتکلمین تاج الملت والدین) ناوی پیروزی براوه و سه دری کوری تهوزاته یش یه کی له زانایان و خواناسانی ناوداره - غایة الامکان فی درایة الزمان و المکان تاجه دین شنوی، سه ره تای تاریخی گوزیده و (تحفة العرفان و تذکرة شعرا و مجموعه آثار فارسی تاج الدین اشنوی قرن ٦ و ٧ - به (مقدمه و تصحیح و تعلیق نجیب مایل هروی چاپ) ١٣٦٨ ی هه تاوی تاران.

٤- [تاج العارفین] ته بولوه فای کورد محمه د بن زهید له هوژی نه رگس - ی کورده و به کاکیش ناو براوه [چون ئوگری کاری کشت و کال] و یه کی له تهولیا و خوا ناسه که و ره کان بووه و زوژی له خواناسان و تهولیا، لای ته م زاته پیگه ییون و چهن خه لیقه ی وه ک شیخ عه لی هیتی، شیخ به قابن بتو، شیخ ته و ره حمان ته فسونچی، شیخ مه ته ر بارزانی، شیخ ته حمه د به قلی و شیخ ماجد کوردی هه بووه (ماجد کوردی له ج ١ سالی ٥٦٤ ی مانگی وه فاتی کردوه) - ته م زاته، ته و ماجده کورد، نیه که له ١٨٧٥ = ١٩٣١ ز - ژیاوه و وه فاتی کردوه و له مه که نیشته جیی بووه که عیلمی بلاو کردو ته و وه و کاری چاپ و بلاو کردنه وه ی کتیب بووه، له حیجاز داو نویتنه ری مه جلیس و سه ره په رستی وه زاره تی فه ره هنگ و ته وقافی مه که بووه - ته علامی زه ره کلی ج ٧ په ره ی ١٦ چاپی ٦ بیروت ١٩٨٤ ز - جه ریده ی هه ره م عه ده دی ١١ سالی یه که م. - له کتیبدا نو و سراوه: [... پیغه مبه ر (د - خ) له خه وای پی فه رمووه: له قیامه ت شانازیست پی ده که م]، شیخ عه بدولقادر که یلانی له بابه ت تهوزاته وه، فه رمویه تی: «له ده رگانه ی خوا میری وه ک ته و نیه.» و ته بولوه فایش فه رمویه تی [التسلیم: ارسال النفس فی میادین الاحکام و ترک الشفقة علیها من الطوارق] و حه کیم سه نایی به فارسی له په سه ندی تهوزاته ده لی:

[قهرنیا باید که تا از پشت آدم نطفه‌ای بو‌الفای (کُرد) گردد یا شود (ویس) قرن
عمرها باید که تا یک کودکی از روی طبع عالمی گردد نکو یا شاعر شیرین سخن]
وه ئه‌بو عه‌بدوللا شه‌مه‌دین محهمه‌د کوری عیژه‌دین عادل یوسف به‌زازینی
ته‌وریزی ناودار به‌شیخی مه‌غریبی و ناسراو به‌مه‌لا محهمه‌د شیرین، که‌له‌ زانا و خواناسه
که‌وره‌کانی کورده‌ و له‌ ۷۰۹ ی مانگی له‌ دایک بووه‌ و له‌ ۷۶۹ له‌ ۶۰ سالی‌دا وه‌فاتی
کردو، به‌شعر له‌ په‌سندی ئه‌بولوه‌فای کوردا فه‌رمویه‌تی:

[این (کرد) پریچهره‌ندانم که‌چه‌کرده‌است کز جمله‌خوبان جهان گویی ببردست
موسی کلیم است که‌دارد ید بیضا عیسی است کزو زنده‌شود هر که‌بمردست]
ده‌لین: یه‌که‌م که‌س که‌فه‌رمویه‌تی: [أَمْسَيْتُ كُرْدِيًّا وَ أَصْبَحْتُ عَرَبِيًّا] ئه‌بولوه‌فای
کورد، بووه‌. - (تاج‌العارفین) ئه‌بولوه‌فای کورد، له‌مانگی ره‌بیعی ئه‌وه‌ل له‌ ۱۶ ی
ره‌جەب له‌ سالی ۴۱۷ له‌ دایک بووه‌ و له‌ ۵۰۱ ی مانگی دوای ژبانی پروته‌ژی له‌ خیر و
به‌ره‌که‌ت وه‌فاتی کردوه‌. هه‌ندی و تویانه‌ له‌ ئاواپی پوشین ناحیه‌ی به‌رزنجه‌ و ئاواپی
قه‌له‌مینیا - ی‌سه‌ربه‌ به‌غا نیشته‌ جیی بووه‌ و له‌ سه‌ته‌ی ۶ ی مانگی ژباوه‌ و زانیانی
کاژاویان ده‌چنه‌وه‌سه‌ر ئه‌وزاته‌. - قلائدا الجواهر محمد بن یحیی حنبلی پهره‌ی ۸۰ و
۸۱ و به‌جة‌الاسرار شطنوفی پهره‌ی ۱۴۳ - نه‌قل له‌ کتیی (شرح‌احوال و آثار دویته‌های
باباطاهر عوریان چاپ دوّم سلسله‌انتشارات آثار ملی ۱۱۳ بکوشش دکتر جواد
مقصود) پهره‌ی ۵۰ چاپی ۱۳۵۴ ی هه‌تاوی تاران، (تاریخ‌المعتبر فی انباء من‌العبر
قاضی القضاة مجیرالدین علمی مقدسی حنبلی) به‌نه‌قل له‌ (علماءنا) ئیمام شافعی
روژگار ماموستا، مه‌لا عه‌بدولکه‌ریم موده‌ریس و ته‌رجه‌مه‌ی زانای خوالیخوشبو
ئه‌حمه‌د هه‌واری نه‌سه‌ب پهره‌ی ۳۳۸ تا ۳۳۷ چاپی ۱۳۶۹ روزنامه‌ی ئیتیلعات -
تاران و دیوانی هه‌کیم سه‌نایی چاپی مه‌روی پهره‌ی ۴۸۶ و زیره‌ی زیرین، دوکتور
محهمه‌د صالح ئیبراهیمی (شه‌پۆل) چاپی ۱۹۹۹. ز. چاپه‌مه‌نی ئاراس هه‌ولیر و دیوانی

شه مەسی مەغریبی که تهژی یه له شیعەر کوردی، به زاراوهی پههلهوی، په‌ره‌ی ۳ و ۱۰۷ و ۱۰۸ چاپی ۱۳۵۸ و ج ۴ زانایانی کورد په‌ره‌ی ۳۱۴ و ۳۱۵ (شه‌پۆل) که به کامپیوتیر پیت چینی کراوه و ئاماده‌ی چاپه، وه ته‌حلیلی له ئاساری حه‌کیم مه‌و له‌وی کورد، په‌ره‌ی ۵ تا ۶۳ (شه‌پۆل) مه‌جموعه مه‌قالاتی (کو‌نگره‌ی بزرگداشت مولوی کُرد) چاپی ۱۳۷۱/۶ سقز.

۵ - فیروزشا، کوردی سه‌نجاری با‌وی با‌پیره‌ی حه‌وته‌می شیخ صه‌فه‌دین صه‌فه‌وی که کورد بو‌گه و سوننی و له سه‌ده‌ی ۵ی مانگی ده‌وره‌ی پاشایانی سه‌لجوقی، ژیاوه، شیخی سه‌ر به‌رمال و زاف به‌وزه و پره‌یز و دارا و ده‌وله مه‌ندبووه و شیخ صه‌فی به زاراوه‌ی کرمانجی کوردی قسه‌ی ده‌کرد و چورینه‌کانی با‌شترین شایه‌ده له سه‌ر کورد بونی صه‌فه‌ویان و شاهانی ئه‌و خانه‌دانه، شیخ صه‌فه‌یه‌دین ئیسحاق بن شیخ ئه‌مینه‌دین جبرائیل بن صالح، بن قوتبه‌دین ئه‌حمه‌د بن صه‌لاحه‌دین ره‌شید بن محه‌مه‌د حافز بن پیروز یا فیروزشا، زه‌رین کلّو سنجاری (شه‌نگاری) بن محه‌مه‌د بن شه‌ره‌فشاو ... له کوردانی ئه‌و ده‌وره‌یه‌و له روی شیخایه‌تی و سوفی گه‌ری یه‌وه پله‌ی دین و دنیا‌یان به چنگه‌یناوه - کتیی شیخ صه‌فی و ته‌باره‌ش ئه‌حمه‌د کیسره‌وی په‌ره‌ی ۴۸ چاپی ۲۵۳۵ شاهه‌نشایی و (۱۳۵۵) ی هه‌تاوی که ده‌لی: فیروزشا و باب و با‌پیرانی صه‌فه‌وی و شاهانی صه‌فه‌وی کوردن و له کوردانی سنجاری کوردستان و سوننی مه‌زه‌ه‌بن - (حرکت تاریخی کُرد به خراسان ج ۲ کلیم الله توحید) چاپی ۱۳۶۴ که له په‌ره‌ی ۳۷ دا نویسیویه‌تی شاعه‌بباس به‌زمانی کوردی له گه‌ل یه‌خسیریکی کورد، قسه‌ی کردوه و رای سپاردوه به‌چینه‌ خزمه‌ت ئه‌میر شه‌ره‌فخانی کورد و پیتی و تووه (سوی‌زاده: بوزورگ‌زاده، شه‌ریف‌زاده، ئه‌صیل‌زاده، پیاوه‌تی و محه‌به‌ت فراموش نا‌کا). کتیی ده‌نه‌فه‌ر قزلباش ج ۲ په‌ره‌ی ۹۹ (حسین سرور) و (صفوة‌الصفا تألیف درویش توکلی) ناودار به (ابن بزاز اردبیلی) له مریدانی شیخ صه‌دره‌دین، بن شیخ صه‌فی یه‌دین صه‌فه‌وی چاپی ۱۳۲۸ ی مانگی